БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 180 (8705)
АВГУСТЫН 1
ПЯТНИЦА
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

ТРАКТОР, МАШИНАНУУДАА ГАМТАЙГААР, БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР АШАГЛАЯ

…най орон дотор хүндэ промышленностиие эрид хүгжөөжэ, …тор, комбайн болон мүнөө сабусад машинануудые олоор бүтээгдэһэнай ашаар хүдөө ажа… социалистическэ замаар …адань дэбжээн бадаруулха …олгогдоһониинь элитэ. Һүүлэй …үүдтэ шэнэ, боро газар элдүү…, хүдөө ажахын бүхы һалба…дые эрид хүгжөөхэ зорил… парти, правительствомнай …тор, комбайн, автомашина бо… бусад машинануудые хэдэн мянгаадаар хүдөө ажахыда …һан байха юм.

…СС-эй ЦК-гэй февралиин …ум, СССР-эй Верховно Сове…сесси колхозой байгуулалтые саашадань хүгжөөхын тула …үүдые хубилгаха, хүдөө ажа… техникые колхозуудта худал…гэһэн түүхэтэ шиидхэбэри …н байна.

… шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр …бликымнай колхозууд, Эхэ …ойнгоо колхозуудтал адли, …ор, машинануудые худалдажа …, тэрэнээ эзэн ёһоор ашагла…хилээ. Колхозууднай энэ жэ… хабарай тарилгын хүдэлмэриие …ынгөө техникээр үнгэргэжэ, …жэлнүүдэйхидэ орходоо үлүү …ар ажаллаа.

…публикын олохон колхозууд …шын үдэрһөө эхилжэ, трак… машинануудаа зүбөөр хадагал… харууһалха, саг соонь заһаба… асуудалда анхаралаа тон …андуулһан байна. Энэ талаар …н аймагай «Улаан Бургалтай» …үлэгшэнь нүхэр Яковлев), …нэй аймагай «Путь Ленина» …үлэгшэнь нүхэр Ускеев), Ку… аймагай «Путь к коммуниз…» (түрүүлэгшэнь нүхэр Криво…цын) болон бусад колхозууд …дажа абаһан техникэдээ гам…ар хандажа, тэрэнээ техниче… заабариин ёһоор ашаглана. …эһээ эдэ колхозууд ажахынгаа һалбаринуудые амжалтатай… хүгжөөжэ байнхай.

…этэй хамта, олохон колхозуу… хүтэлбэрилэгшэд шэнэ оршон …алаа хүсэд ойлгоогүй, трактор, …нануудай ёһото эзэн болоһо… мэдэрээгүй, урдынхяараал тэ…дэ хайхарамжагүйгөөр хандаха… ал гаргана. Тэрэшэлэн …үдэй хүтэлбэрилэгшэд техни… худалдаад, «хэрэгнай дүүрээ» …шүү буруу һанал бодол барим…а, колхозуудай абаһан трак… машинануудаа хэр зүбөөр …лажа байһые хинан шалгажа, …то туһаламжа хүргөөгүй бай…

…э шалтагаануудһаа уламжалан …рай тарилгын һүүлээр олохон …озуудта техникэ мууса хэрэг…энэ. Олон ушарта тракторнуу… саг соонь байлгажа, техниче… харууһалга хэнгүйгөөр үнгэр… тэрэниие һалатарнь, зогсоторнь …лха баримтанууд үзэгдэнэ. …икэдэ иимэ бүдүүлигээр хан… колхозууд эбдэрһэн трак… һэргээхын тула угаа ехэ …эн зөөри гаргашална, за…даа хэрэгтэй частьнуудай ол…үй дээрэһээ хэдэн һараар тэ…э миин байлгана. Кабанскын …агай Ленинэй, Прибайкальска …агай Сталинай нэрэмжэтэ кол…удта хоёр— хоёр трактор ха…аа хойшо эбдэрхэй хэбтээ. …ракторнуудаа хүсэдөөр хүдэлгэ… шадаагүй дээрэһээ республикын колхозууд мүнөө хүрэтэр пар хахалха, шэнэ болон залууг газар ашаглаха түсэбөө дүүргээгүй, парай болон ургасын хойноһоо хэгдэхэ харууһалгые хангалтагүйгөөр ябуулһан байна. Мүн үбһэ хуряалга, силос даралгада техникэ бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана.

Зэдын аймагай колхозуудта, Борьёогой совхоздо техникэ илангаяа мууса хэрэглэгдэнэ. Эндэ бүхы трактористнуудайнь гурбанай хоёр хубинь үдэр, халаанайнгаа даабари дүүргэнэгүй. Борьёогой совхоздо арба гаран трактор трактористгүйһөө боложо ашаглагданагүй.

Тиихэдэ олохон колхозой хүтэлбэрилэгшэд, механизаторнууд техникые гамнажа, һайнаар хадагалжа байхын орондо тэрэнээ хээрэ газаа хаяна. Кабанскын аймагай «Коммунизм», XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта сеялкэ, борной болон хабарай тарилгын бусад машинанууд хээгүүр тараагдашаһан зандаа хэбтэнэ. Иимэ баримтанууд бусадшье аймагуудта, колхозуудта ушарна.

Гадна, РТС-үүд мэдэлдээ үлэһэн машина, техникэеэ зүбөөр хүдэлгэхын түлөө оролдоногүй. Колхозуудта шэнэ газар элдүүрилхэ, һубаг канава татаха, силосэй нүхэ малтаха гэхэ мэтэ хүдэлмэриин угаа ехэ байбашье, бульдозер, экскаваторнуудаа РТС-эй хүтэлбэрилэгшэд элдэб предприяти, эмхи зургаануудта үгэжэ, барииша олохые хүсэдэг тон буруу ябадал хаа яа гаргана.

Эхэ оронойнгоо найдажа барюулһан баян техникые ашаглаха хэрэгтэ бии байгаа эдэ мэтэ дутагдалнуудые саашадаа тэсэхын аргагүй. Колхоз, совхозой, РТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, механизаторнууд трактор, машинануудые зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха талаар онсо харюусалгатай гээшэ.

Колхозуудта худалдагдаһан техникые хүсэдөөр, ашагтайгаар хэрэглэхын тула юун хэрэгтэйб? Түбхын түрүүндэ РТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, механигууд һанаа амар һуухаяа болижо, харьяата колхозуудтаа саг үргэлжэ ябажа, тэндэ байһан трактор, машинануудые техническэ заабариин ёһоор хүдэлгэхэ хэрэгые бүримүһэн һэргээхэ үялгатай. Тэдэнэр имагтал колхозуудта үгтэһэн техникые гүрэнэй зүгһөө хиналта хэхэ, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэдэ туһалха үүргэтэй ха юм. Мүн РТС-үүд механизаторнуудые һургаха, тэдэнэй дунда түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ үялгатай. Тиимэһээ саг сагтаа РТС-үүдэй дэргэдэ механизаторнуудай зүблөөн боложо, һуралсал эмхидхэгдэжэ байха болоно. Колхозуудай, РТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд техникын хэр һайнаар ашаглагдажа байһые, хэды шэнээн, ямар запасной частьнуудай хэрэгтэй болохо байһые хододоо мэдэхэ зэргэтэй.

Хүдөөдэ механизаторнуудай үүргэ угаа ехэ. Имагтал эдэ зоной һайнаар хүдэлөөд байбал, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар табигдаһан асуудалнууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна. Тиимэһээ механизаторнуудта анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, саг соонь хүдэлмэриин түлөөһэ үгэжэ байха, хээрэ газаа хүдэлхэдэнь зохид һайн байра байдалаар хангаха гээшэ колхозуудай правлени болон партийна эхин организацинуудай нангин уялга мүн.

Үнгэрэгшэ дайнда хабаадагшадай советскэ комитедэй пленум

…нгэрэгшэ дайнда хабаадагша… советскэ комитедэй пленум … үдэрэй турша соо боложо …рээ. Пленум дээрэ комитедэй …идиумэй тоосоон, эмхидхэлэй …удалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. …нгэрэгшэ дайнда хабаадагша… советскэ комитедэй түрүүлэг… орлогшо генерал-лейтенант С. Шатилов тоосоото элидхэл … Арадай ажахые хүгжөөхэ шу… зорилгонуудые бэелүүлхэ, эб…рамдалые бэхижүүлхэ, дайнай …э аюулда эсэргүүсэн тэмсэдэг …схоорондын, мүн хилын саана… национальна организацинуудтай …боо барисаа байгуулха хэрэгтэ …рэгшэ дайнда хабаадагшадые …үүлхэ талаар советскэ комите… хэр зэргээр ажаллаһан тухай …дхэлшэ тэмдэглээ. Үнгэрэгшэ …нда хабаадагшадай советскэ …итет дайнай үедэ эдэбхитэйгээр …сэгшэдэй уласхоорондын федерацитай (ФИР) саг үргэлжэ барисаатай байгаа.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд дайнда хабаадагшадай советскэ комитедэй президиумэй, тэрээнэй аппарадай хэр зэргээр ажаллаһые тэмдэглээд, комитедэй ажалые һайжаруулха тушаа олон дурадхал оруулаа.

Үнгэрэгшэ дайнда хабаадагшадай хилын саанахи уласхоорондын организацинуудтай бүри нягта барисаатай болохо шухала гэжэ үгэ хэлэгшэд заагаа. Үнгэрэгшэ дайнда хабаадагшадай советскэ комитедэй президиумэй ажалые пленум һайшаагаад, дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевскиие үбдөөд байһантайнь дашарамдуулан өөрынь гуйлтаар советскэ комитедэй түрүүлэгшын уялгаһаа сүлөөлхэ гэжэ пленумдэ хабаадагшад тогтоогоо. Комитедэй түрүүлэгшээр К. А. Мерецков һунгагдаа.

Сабшаһан үбһэеэ саг соонь тармажа, соможо абаха

Шэнэ гуримаар ажаллана

Үбэлэй янгинама хүйтэндэ адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын тула Кударын Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Энэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлгэ шэнэ гуримаар ябуулагдажа байгаа юм. Үбһэ хуряалгада табигдаһан 11 звеногой тус бүридэ даабари, түсэбүүд үгтэнхэй, мүн колхозой бүхы сабшалан хэһэг хэһэгээр хубаарилагдажа, тэдэндэ даалгагданхай юм. Гадна, звенонуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй.

Звеногой гэшүүдэй ажалайнь түлөөһэн даажа абаһан газарһаа хэды шэнээн үбһэ хуряажа, тусхай комиссида тушаанаб, тэрээгээрнь харалсажа үгтэхэ юм. Гадна, үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлһэн ажалынь разрядаар тоологдоод, түлөөһэнь үгтэдэг боложо, колхознигуудые ехээр урмашуулаа. Жэшээлхэдэ, гар хажуураар ногоо сабшахадаа дүй дүршэлтэй хүн 3-дахи разрядай, хажуур түрүүшынхеэ гартаа барижа байһан хүн 2-дохи, үбһэ сомогшод 5-дахи разрядай болгогдоно.

Ажалай түлөөһэ үхэ иимэ гурим үбһэндэ гараһан колхозник бүхэниие үндэр бүтээсэ түйлахыень зоригжуулба. Жэшээлхэдэ, М. Макаровой хүтэлбэрилдэг звеногойхид 600 центнер үбһэ һайн шанартайгаар хуряаха гэһэн даалгабаряа 4—5 үдэрһөө дүүргэхэнь. Звеногой 15 гэшүүн тэжээл бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо 400 центнер үбһэ һайн шанартайгаар соможо, социалистическэ мүрысөөнэйнгээ түрүү зэргэдэ гараба. Һаяхан энэ звенодо колхозой правлени, партийна организациин зүгһөө дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Тиихэдэ луговод Метанинай хүтэлбэрилдэг звеногойхид баһал һайн дүнгүүдые харуулжа, мүрысөөнэй хоёрдохи һуурида гаранхай. Звеногой гэшүүд: сомоо нюруулагша нүхэр Жарников, асашан Трестиков гэгшэд һайнаар ажаллана. Тэдэнэр үдэртөө 50—60 центнер үбһэ сомодог юм. Эдэнэй жэшээгээр ажаллагшадые тоолохо болоо һаа, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо олон.

— Хэрбээ урдандаа 50 хүн үдэр соо 150 центнер үбһэ сомодог һаа, мүнөө 15—20 хүн тиимэ хэмжүүрэй үбһэ сомоно,—гэжэ эндэхи колхознигууд үбһэ хуряалгадаа байгуулагдаһан шэнэ гуримаа магтан хөөрэлдэнэ.

Ф. Хандархаев.

Бүтэсэтэй хүдэлмэри

Манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид байгша ондо үбһэ хуряалгадаа һайнаар бэлдэжэ, урда урдынхиһаа эртэ, эмхитэйгээр ороһонойнгоо ашаар, энэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Мүнөө артелиимнай 4 комплексно бригадануудта хамта 150 гаран хүн, 6 морин косилко болон бусад олон техникэ, зэмсэг үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ табигданхай.

Үбһэ сабшалга, хуряалгын хүдэлмэриие Доржо Билтугаровай хүтэлбэрилдэг бригадынхид һайнаар ябуулна. Эндэхид сабшалга, хуряалга, һурилэлгынгээ хоорондо забһар гаргахагүйн түлөө тэмсэнэ. Тус бригадын түрүү гар хажууршад Семен Таханов, Гомбо Галсанов, Ира Табханаева, Екатерина Сахарова гэгшэд үдэр бүриингөө даабари 115—120 процент дүүргэдэг юм. Мүн колхозой 2-дохи комплексно бригадын (бригадирынь нүхэр Лубсан Фролов) морин косилкын машинистнар Евдокия Малакшинова, Ким Петушкеев, Дари Тапханова болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тиигэжэ колхозойхид бүхыдөө 270 гаран га сабшажа, 800 шахуу центнер үбһэ хуряажа сомонхой. Энэ жэлдэ артель хамта 830 гаран гектар нуга сабшалан сабшажа, га бүриһөө дунда зэргээр 7—8 центнер үбһэ абахаар хараална.

Гадна, колхознай байгша ондо 130 тонно набшаһата тэжээл бэлдээд, һайнаар хадагалжа абанхай. Тэрэшэлэн ойрын үдэрнүүдтэ үбһэ хуряалгаһаа сүлөө байһан бүхы машина, техникэ, колхознигуудые элсүүлжэ, хээрын үбһэ ногоогоор силос даража эхилхэмнай. Энэ жэлдэ бүхыдөө 3200 тонно силос дараха түсэбтэйбди. Тэрэнээ дүүргэхэ арга боломжо манда гүйсэд бии.

Ц. Машкиев.

Түнхэн

Мүрысэн ажаллахада урматай

Энэ жэлдэ хура борооной багаар орожо, сабшалан, таряалангай гандажа байгаашье һаань Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгэеэ эмхитэй һайнаар ябуулжа байна.

Үбһэ хуряалгын эхилхэтэй хамта колхозой правлени партийна эхин организацитайгаа хамта тэжээл бэлэдхэлэй түсэб зохёожо, звено бүхэндэ тусхай даабаринуудые үгэһэн юм. Мүнөө колхозой гэшүүд үбһэндөө гараад байхадаа сабшалга тармалга хоёроо зэргэ ябуулхые оролдоно. Тэдэнэр уһанай эрье, намаг, хотогор газарнуудай, ойн соорхойн ногоо түрүүшын үдэрнүүдтэ сабшажа, нилээд ехэ үбһэ сомоод байна. Жэшээлхэдэ, намагтай аад, хотогор Арактай, Хүлхэсөөн гэжэ газарнуудта 1200 гектар сабшалан бии юм. Энэ ехэ газарай ногоо сабшажа, бороондо сохюулангүй тармажа абаад, соможорхихо хэрэгтэй ха юм. Тиимэһээ эндэхи сабшалан дээрэ хүдэлжэ байһан Жамбал Жамсараевай хүтэлбэрилдэг бригадынхид нарата үдэрнүүдые һамбаашалан, 260 центнер һайн шанартай үбһэ сомоо. Бригадын гэшүүд үбһэндэ гараһанһаа хойшо 100 гектарай ногоо сабшаад, гектар бүриһөө 26 центнер үбһэ түрүүшын үдэрнүүдтэ хуряаба.

Тиихэдэ Чимит-Доржо Базаровой хүтэлбэрилдэг 10 хүнһөө бүридэһэн луговодуудай звено мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Колхозой луговодууд Хүлхэсөөн гэжэ газарта үбһэ сабшахадаа 8 үдэрэй турша соо 200 гаран центнер үбһэ хуряаба. Звеногой гэшүүд Жэмбэ Шангаев, Доржи Найданов, Ханда Баяртуева гэгшэд хабарай үедэ колхозойнгоо сабшалангые һайса уһалаад, мүнөө үбһэ тэжээл бэлдэжэ байхадаа үдэртөө 0,60—0,70 гектар сабшажа, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Луговодуудтай мүрысэн ажаллажа байһан Ж. Жамсараевайшье бригадынхид һайнаар ажалладаг юм. Морин косилкаар үбһэ сабшадаг Бата Цыренжапов, гар хажууршад В. Цырендашиев, Н. Доржиев, Б. Гомбоев болон бусад үдэрэйнгээ даабариие 130—150 процент хүрэтэр дүүргэжэ байдаг. Тиихэдэ 80 наһатай колхозник Цыбик Цыдыбыловшье залуушуулһаа дутадаггүй.

Тэжээл бэлэдхэлгын ажалда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысэндэ үбгэн, залуугүй бултаараа оролсоһон колхознигууд энэ жэлдэ 1700 гектарай ногоо сабшаад, 14325 центнер һайн шанартай үбһэ бэлдэхын тула эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Колхозой правлени, партийна организаци арба хоноод лэ мүрысөөнэй дүн гаргажа, түрүү һуури эзэлһэн хүнүүдые мүнгөөр шагнадаг, артелиингээ Хүндэлэлэй самбарта бэшэдэг юм.

— Тэжээл бэлэдхэлээ хаһа сагтань дүүргэхын тула өөһэд хоорондоо мүрысэн ажаллахада урматай байна даа. Ажалшье бүтээсэтэйгээр хэгдэнэ,—гэжэ үбһэшэдэй бригадир нүхэр Жамсараев хэлээд, саашань үргэлжэлүүлнэ.—Үбһэ хуряалга дээрэ ажаллажа байһан колхознигууднай тэжээл бэлэдхэлэй үедэ олоһон ажалта үдэр бүхэндөө 3 түхэриг мүнгэ, бэлдэһэн үбһэнэйнгээ 10 процентыень абаха юм. Тиихэдэ мүрысөөндэ түрүүлһэн хүнүүдтэ нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ.

Б. Сотнич.

Үбһэндөө олоороо гаранхай

Хориин «Путь к коммунизму» колхозой Доодо нуга гэжэ газарта ажаллажа байһан Михаил Петрович Ситниковэй хүтэлбэрилдэг таряан ажалай бригадынхид нарата дулаан үдэрнүүдые алдангүйгөөр шэмэ ехэтэй үбһэ, тэжээл бэлдэхын тула шармайн оролдожо байна.

Доодо нугын сабшалан колхозой центрһээ ехэшье холо бэшэ юм. Теэд эндэ үбһэндэ гараһан хүнүүдэй нэгэнииншье гэртээ ошожо хонодоггүй, сабшалан дээрэ балгаан, отогуудые бариад, байраар байдаг. Тиимэһээ энэ бригадынхидай ажалынь үглөөнэй улаан наранаар эхилээд, үдэшын боро хараан болотор үргэлжэлнэ.

Гадна, Доодо нугын үбһэшэдэй ажалда колхозой центрын гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, үшөө һургуулида ороодүй үхибүүд, үндэр наһатай үбгэжөөлнүүд олоороо ерэжэ туһалалсадаг. Жэшээлхэдэ, хажуур дабтахадаа шадамар бэрхэ, 65 наһатай колхозник Илья Григорьевич Ларионов үбһэшэдэй дунда үдэр бүри ерээд лэ дуратай ажалаа хэжэ һуудаг. Һурагшад Мила Ларионова Света Дриевская хоёр үбһэшэдэй эдеэ хоол бэлдэхэдээ оролдосотойгоор ажаллажа, колхознигуудай зүгһөө магтаалда хүртэжэ байдаг. Гадна, аймагай культурын таһагай киномеханик Михаил Квашнинай үбһэшэдэй дунда хүдэлхые хаража болохо. Энэ нүхэр колхознигуудай адуу малдаа үбһэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэнь ехээр туһалхые оролдоно.

Олоороо ажаллажа байһан бригадынхидай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Гар хажуураар сабшагшадай дундаһаа колхозник С. Куликов үдэр бүри түрүүлнэ. Энэ нүхэр үдэртөө 0,8 гектар сабшалангай ногоо унагаадаг юм. Хоёрдохи һуури В. Ситников эзэлжэ ябахадаа үдэр бүриингөө даабарииc ходо 130 процентһээ дээшэ дүүргэдэг. Тармалгын болоходо, бухал табилгаар Мария Димитровае хэншье ахижа гарадаггүй.

Хоорондоо мүрысэн ажаллажа байһан бригадынхид июлиин 25 болотор 200 гаран гектарай ногоо сабшаад, хахадһаа ехэнхинь сомоо.

Гадна, колхозой малшадшье үбһэ хуряалгада олоороо хабаадалсажа байна. Жэшээлхэдэ, Хабсагай гэжэ газарта тэжээл бэлэдхэжэ байһан нүхэр Машановой хүтэлбэрилдэг звено имагтал хонишодһоо бүридэнхэй. Мунгут гэжэ газарта хэдэн арбаад һаалишад байраар байжа, үбһэ тэжээл бэлэдхэнэ.

К. Турков.

Силос даргагдажа байна

ЗЭДЭ (Телефоноор абтаба). Манай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз силос даража эхилбэ. Малшанай хэдэн бригада хамтаржа, хээрын ногоогоор 125 тонно силос дараа. Доржи Шараповай хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй бригада мүн лэ голой ногоогоор 95 тонно силос дараһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ колхознай таряалан дээрэ таригдаһан ногоо сабшажа, силос дараха юм. Энэ жэлдэ хамтадаа 2500 тонно силос даргагдахаар хараалагданхай. Хараалһан түсэбөө дүүргэхын түлөө манай колхознигууд оролдоно.

Д. Чимитов.

Һүбэлгэн бухалша хүбүүд, хүсэ ехэтэй асашад хамтарбал, гулдагар гулдагар һүринүүд хойно хойноһоо бодожол байдаг. Үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэриин үедэ үбгэн, залуу илгадгүй сабшалан дээрээ гаранхай. Эндэ хүн бүхэндэ хэхэ хүдэлмэри олдоно. **Зураг дээрэ:** Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой үбһэшэдэй гурбадахи бригадынхид һүри табижа байна.

А. Кочергинэй фото.

ГУРБАН ЖЭЛЭЙ СОЁЛОЙ ДОБТОЛГО

Шухала хэрэгэй эхилшоод байн гэһээ....

Манай республика дотор хаа хаанагүй соёлой добтолго эхилэнхэй. Культурын эмхи зургаанууд, хүдөөгэй болон городой интеллигенци, комсомолой, советскэ, профсоюзна организацинууд партийна органуудай хүтэлбэри доро арадайнгаа соёл культурые гурбан жэлэй туршада эрид эгсээр хүгжөөхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхөөр хам ороод байна.

Иимэ үргэн далайсатай, иимэ гүн гүнзэгы удхашанартай хэмжээябуулгын эхилшоод байн гэһээ, Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри урдынхидаал адли һулаар ябуулагдадаг байһаниинь гэмшэлтэй. Михайловка, Бургалтай тосхонуудта дунда, эхин һургуулинууд, медицинскэ пункт, хэдэн магазин, хоёр библиотекэ, хоёр клуб бии. Эдэ эмхи зургаануудта хүдэлжэ байһан хүдөөгэй интеллигенциие соёлой добтолгодо бултыень хабаадуулхын тулада биратай хүдэлмэри хэгдээгүй байһаар. Тэндэхи хүдөөгэй клубые даагша нүхэр Т. Максимова ажалдаа айхабтар ахир тулюураар хандадаг, ябуулаа боложо байһан хүдэлмэрээ ниитын байдалтай, колхозой ажалтай холбоотойгоор ябуулхын хойноһоо оролдодоггүй юм. Колхозой малшадай, һаалишадай, гахайшадай, механизаторнуудай болон бэшэшье хүн зоной культурна эрилтые хангахын хойноһоо мүртэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Социалистическэ мүрысөөс эршэдүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг соёл болбосоролой хүдэлмэриин элдэб формо болохо диаграмма, дайшалхы хуудаһан, ханын һонин, уранһайханай бүлгэмэй хүдэлмэри мэтын алибаа арга дүршэлнүүд мартагданхай.

Республика дотороо соёлой добтолгын хаа хаанагүй эхилшоод байхада нүхэр Максимовагай хашалгүй һуужа һууха саг дууһаа бшуу. Гансашье энэ клуб бэшэ, мүн Гэгээрэлэй болон Элүүрые хамгаалгын министерстводэ мэдэлтэй нютагай эмхи зургаанууд — һургуулинууд, медицинскэ пунктнууд соёлой добтолгын жэлнүүдтэ культурын хүдэлмэридэ хам оролсожо, культурын хүдэлмэрилэгшэдтэй ана мана ажаллаха зэргэтэй байһаниинь хэндэшье элитэ. Зүгөөр тэндэхи интеллигенциие соёлой добтолгодо элсүүлхые хэншье оролдоногүй.

Соёлой добтолгын боложо байһан халуун хаһада культурын хүдэлмэриие ниитын байдалтай, арадай ажалтай холбоотойгоор ябуулха, түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной дунда нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри тэндэ хэгдэнэгүй. Жэшээнь, республика соогоо суурхуулһан түрүү хонишодой нэгэн Цыбикжап Будаев Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлжэ байдаг. Нүхэр Будаев энэ жэлэй эхинһээ 100 эхэ хонин бүриһөө 114 эртын хурьга абаад, үшөө хоёрдохёо хонидоо түрүүлжэ эхилээд байна. Энэ зэргын ажалайнь амжалтые хажууһаань харангүй, түрүү дүй дүршэл колхоз соогоо, колхозһоо байтагай, бүхы республика соогоо дэлгэрүүлхэ арга боломжотой байһан аад, тэндэхи культурын хүдэлмэрилэгшэд, колхозой правлени, хүдөөгэй интеллигенци, партийна организаци юушье хээгүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Эдэ дутуу дундаяа дагы усадхахын тулада Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени, партийна организаци зохихо хэмжээ абажа, саашадаа гурбан жэлэй туршада соёл культураяа хүгжөөхэ гол гол хэмжээ-ябуулгануудаа мүнөөнһөө хараалха аабзэ гэжэ найдагдана. **Ш. Бакшеев.**

Ахын аймагай культурна хүгжэлтэ

Оройшог болохо хирэдэ Орлигой хүнүүд олоороо омогтой дуунуудые ханхинуулан, Культурынгаа байшанда сугларжа, хүхюунээр сагаа үнгэргэдэг. Тэрэ байшанда ерэхэдэ хуур лимбын хүгжэмтэ зэдэлээн соностожо, уранһайханай бүлгэмдэ ябаашад ирагуу һайхан аялга татан байдаг юм. Үүрэй сайтар ёохор хатараашад нэрьенэ, нүгөө зал соо ороходо, баян-аккардионой хүгжэмые дууряалан басагад, хүбүүд олоороо хатар танца наадажа байха юм. Иимэ культурна хубилалта гансашье аймагай центртэ бэшэ, харин колхозуудааршье болонхой гээшэ.

Аймагаймнай ажахын улам түргэнөөр хүгжэхэтэй хамта арад зоноймнай ажаһуудал бүри һайжарна, культурна хэмжээниинь дээшэлнэ.

Арбан жэлэй саана аймаг дотор культурно-гэгээрэлэй зургаан гэхэдэ оройдоол ори ганса Орлигой клуб байгаа юм.

Харин һүүлэй үедэ аймаг дотор угаа олон соёл культурын эмхи зургаанууд бии болоо. Мүнөө 1 дунда, 10 эхин һургуули, аймагай больница ба амбулатори, врачебнэ участок, 10 фельдшерскэ пункт, Культурын байшан, 4 хүдөөгэй, 5 колхозой клуб, 1 аймагай, 2 хүдөөгэй библиотекэ. 1 улаан гэр, 12 киноустановко хүдэлнэ.

Урдандаа почтомнай морёор зөөгдэжэ, газетэ, журналнуудые 30—40 хоногоор гээгдэжэ абадаг байгаабди. Харин мүнөө агаарай замтай болоходоо, центральна, республиканска хэблэлнүүдые гараһан үдэртэнь гү, али 1—2 хоножо абанабди.

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин урда тээ харанхы мунхаг байдалда байһан Ахын ангуушад үндэһөөрөө хубилан, үнэр баян, культурна байдалтай болоо. Зүгөөр, Ахын аймаг культурно-гэгээрэлэй хүгжэлтын талаар бэшэ аймагуудта орходоо үшөөл гээгдэнги гээшэ.

Ушар иимэһээ, аймаг дотороо культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие улам эршэтэйгээр ябуулжа, гурбан жэлэй турша соо соёлой добтолго үргэнөөр хэхэ ушартай болонобди.

Энэ зорилгые гүйсэд бэелүүлхэ арга боломжо манайда бии. Һүүлэй үедэ дуу хүгжэмэй шадабаритай багшанар бэлэдхэгдэжэ, уранһайханай бүлгэмэйхид аймаг доторнай амжалтатай хүдэлдэг боложо байна. Аймагайнгаа радиофикацилагдаһанай ашаар залуушуул, бүхы ажалшад Улан-Удэһээ дуу хүгжэмэй дамжуулгануудые шагнаад, шэнэ дуунуудта түргэнөөр һуража эхилээ һэн. Мүн һүүлэй жэлнүүдтэ бурят арадай дуунуудай болон композиторнуудай зохёолнуудтай суглуулбаринууд олоор хэблэгдэжэ, уранһайханай бүлгэмэйхидтэ ехэ туһа хүргөө. Тиигэбэшье, манай композиторнууд хүдөөгэй коллективүүдтэ зорюулһан дуунуудые үшөөл багаар бэшэнэ. Юуб гэхэдэ, хүдөө нютагта нэгэ дуулаһан дуугаа оло дахин дабтахада һонигүй болошодог дээрэһээ хуушан суглуулбаринууд ажалшадай улам ургажа байгаа культурна эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Манай композиторнууд декадада бэлэдхэлэй үедэ сүлөө забдашьегүй юм ааб даа. Тиигэбэ ябабашье, зай оложо, дуунуудые бэшэжэ туһалаа хадань, ниитэ арадай оюун бэлигэй хүгжэлтэдэ ехэхэн үүргэ дүүргэхэ байгаа.

Аймагай уранһайханай бүлгэмэйхид үдэр бүри ургана, репертуарыншье баян, материальна базаншье ехэ боложо байна. Колхозуудаймнай клубуудта мүн лэ уранһайханай кружогууд хүдэлдэг, колхознигуудтаа өөһэдынгөө хүсөөр концертнүүдые харуулха шадабаритай болоо.

1958 оной апрелиин һүүлээр 3 үдэрэй туршада аймагай уранһайханай бүлгэмүүдэй харалганууд үнгэргэгдэхэдөө, коллективэй эмхидэлэй болон творческо талаараа улам бүри ургажа байһые харуулаа. Энэ харалгада илангаяа колхозой коллективүүдэй жэлһээ жэлдэ ургажа байһаниинь эли болоо. Манай аймагай уранһайханай кружогуудайхид республиканска харалгада 1-дэхи һуури эзэлһэн байна.

Арад зонойнгоо культурна хүгжэлтые гансахан уранһайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэреэр сэгнэхэдэ болохогүй бшуу. Гурбан жэлэй соёлой добтолго һайнаар хэхын тула аймаг доторхи соёл гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаанууд, һургуули һударнууд, эмнэлгэ аргалгын газарнууд хүдэлмэреэ бүри һайжаруулха зэргэтэй.

Г. Жапов, КПСС-эй Ахын айкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

Ном тараалгаар шан тогтоогдобо

Манай республика дотор 3 жэлэй соёлой добтолгын эхилээд байһан халуун хаһада ажалшадай дунда ном тарааха хэрэгые эрид шууд һайжаруулха хүдэлмэридэ комсомолшуудай, залуушуулай эдэбхи үүсхэлые дэмжэхын, тэдэниие урмашуулхын, мүн Бүхэсоюзна Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ойн баярые бэлэг хэлбэрээр угтахын тулада ВЛКСМ-эй Бурядай обком болон Буркоопсоюзай правлени энэ жэлэй гурбадахи кварталда ном тараалгаар эрхим үрэ дүн туйлаһан ВЛКСМ-эй айкомуудые шагнахаяа иимэ мүнгэн шангуудые бии болгоо:

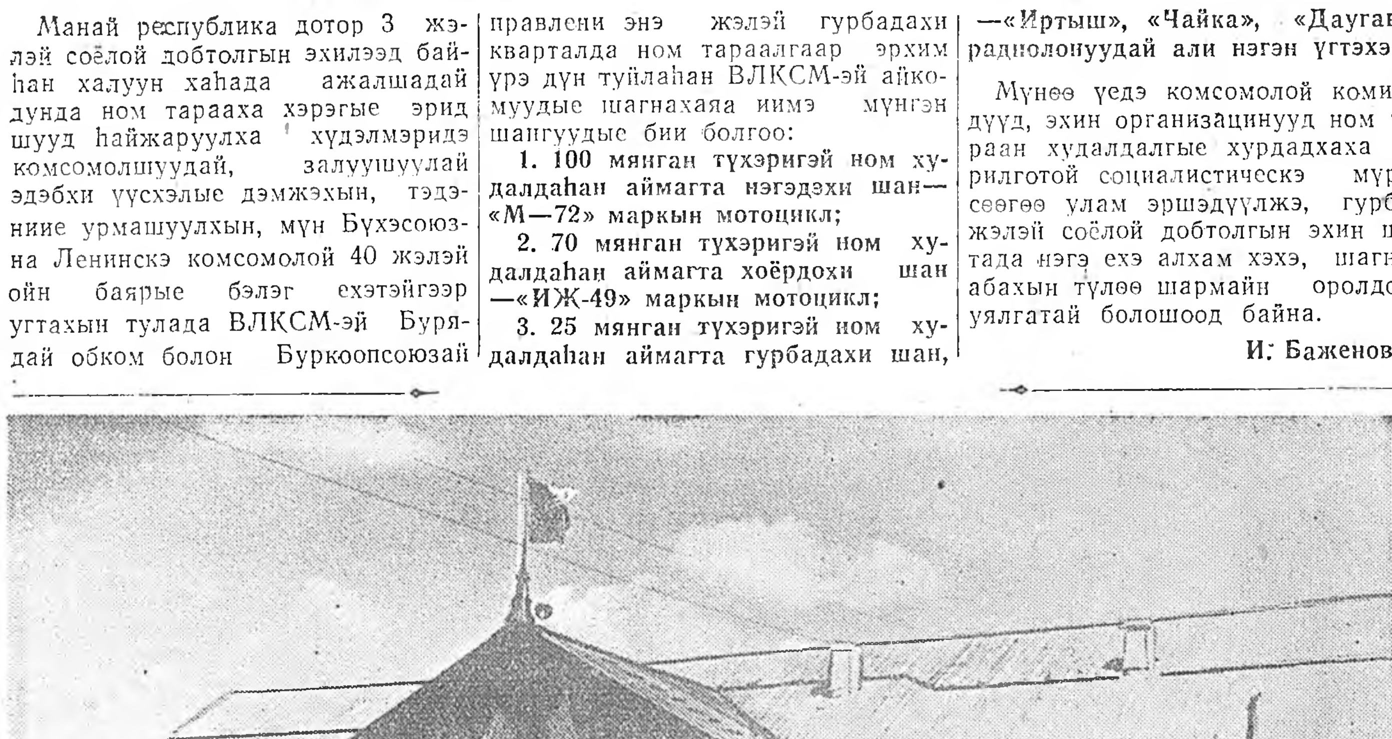
1. 100 мянган түхэригэй ном худалдаһан аймагта нэгэдэхи шан—«М—72» маркын мотоцикл;

2. 70 мянган түхэригэй ном худалдаһан аймагта хоёрдохи шан—«ИЖ-49» маркын мотоцикл;

3. 25 мянган түхэригэй ном худалдаһан аймагта гурбадахи шан, —«Иртыш», «Чайка», «Даугава» радиолонуудай али нэгэн үгтэхэ.

Мүнөө үедэ комсомолой комитедүүд, эхин организацинууд ном тараан худалдалгые хурдадхаха зорилготой социалистическэ мүрысөөгөө улам эршэдүүлжэ, гурбан жэлэй соёлой добтолгын эхин шатада нэгэ ехэ алхам хэхэ, шагнал абахын түлөө шармайн оролдохо уялгатай болошоод байна.

И. Баженов.

Тарбагатайн аймагай Надеино тосхоной клубта ерэхэдэ газаа, зосоогүй сэбэр, уряа лозунгнууд хадаатай, элдэб зурагууд, портредууд үлгөөтэй—аятай зохид байдаг. Колхознигууд сүлөөтэй сагтаа клубтаа ерэжэ хатарха, кино, концерт хараха дуратай юм.

Зураг дээрэ: Надеино тосхоной хүдөөгэй клуб.

Ф. Сорокиной фото.

Профорганизациин үүргэ дээшэлбэ

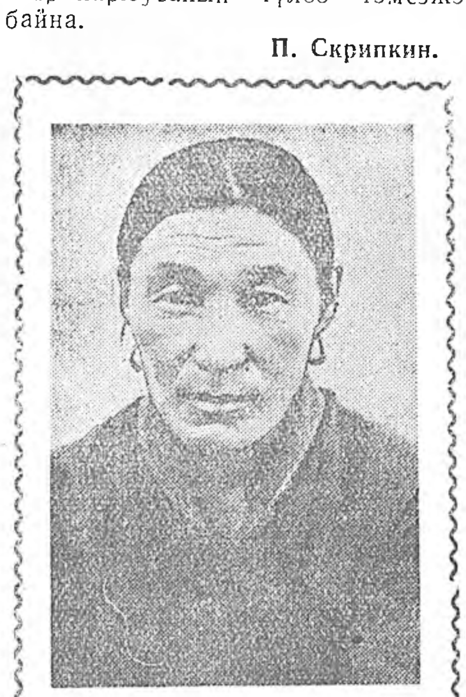
Улан-Удын оёдолой фабрика нютагай промышленностиин предприятинуудай дунда томохон һуури эзэлдэг. Эндэ элдэб зүйлэй хубсаһа болон гэрэй хэрэгсэлнүүд элбэг ехээр оёгдодог байна. Арад зоной эрилтэнүүдэй саг үргэлжэ ургажа байһан мүнөө үедэ фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй урдахи зорилгонь бүри дээшэлнэ. Ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангахын тулада зохид, гоё һайхан хубсаһануудые һайн шанартайгаар оёжо, наймаанда гаргаха талаар нилээдгүй хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдана. Эдэ бүгэдые бултыень хараада абан, халаан бүри профсоюзна группанууд эмхидхэгдээ. Тэрэнэй ашаар ажалай бүтээсэ нилээдгүй дээшэлээ. Профсоюзай эдэбхитэд урда урданайхиһаа харюусалгатайгаар ажалладаг, социалистическэ мүрысөө эмхидхэдэг, шэнэ абтаһан хүдэлмэришэдтэ ажалай мэргэжэл шудалхадань туһалдаг болоо. Жэшээлхэдэ, нүхэр Сапуновагай хүтэлбэрилдэг профгруппын халаанда Н. Свердина гэжэ шэнэ хүдэлмэришэн ерэһэн байгаа. Энэ нүхэр урдань оёдолой хүдэлмэридэ ажаллаагүй, ямаршье мэргэжэлгүй һэн. Профсоюзай эдэбхитэдэй туһаламжаар оёдолой моторно-машина шудалжа, халаанайнгаа нормые 130—150 процент, һайн шанартайгаар дүүргэдэг болоһон байна.

Үнинэй оёдолшон болохые хүсэһэн Г. Кандабаева гэжэ басаган фабрикада хүдэлмэрилхөөр абтахада, хуушанай мастер М. Пичугинагай халаанда хүдэлжэ эхилээ. Дүй дүршэл ехэтэй профгруппорг В. Степанова энэ басаганда мэргэжэл абахадань туһалба. Тиигэжэ үнэн сэхэ нүхэдэй туһаламжаар мэргэжэл оложо, халаанайнгаа даабари 150—170 процент һайн шанартайгаар дүүргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо.

Фабрикын профсоюзна организаци ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, эгээн түрүүн хүдэлмэришэдэйнгөө мэргэжэл шудалхада туһалһанай ашаар хахад жэлэйнгээ түсэбые валовой продукци гаргалгаар 110 процент дүүргэбэ.

Манай хүдэлмэришэд «Профессиональна союзай фабрична, заводской, нютагай комитедэй эрхэ тухай» Дүримые баталха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ коллективтээ зүбшэн хэлсэжэ, парти, правительствынгаа ахархалда ажалай шэнэ амжалтаар харюусахын түлөө тэмсэжэ байна.

П. Скрипкин.

Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой түрүү хонишон Хама-Сырен Мунконова хонин ажал дээрэ 10 гаран жэлдэ хүдэлнэ. Байгша ондо отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаад, мүнөө хэнзэ хурьгадые олоор абажа байна.

Зураг дээрэ: хонишон Мунконова.

П. Жужаевай фото.

Агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурядай обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ 14-дэхи номер хэблэлһээ һаяхан гараба. Энэ номерой түрүүшын хуудаһан «Бурядай АССР» гэһэн редакционно статьягаар эхилнэ.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэһэн бүлэг дотор: «Хүдөө ажахын хүлэдбэрилгые улам саашадань хүгжөөхэ арга нүхэсэл» гэһэн нүхэр **М. Худяковой,** «Таряа хуряалга — колхозно таряашадай эгээн шухала зорилго мүн» гэжэ нүхэр **Л. Герасимовагай,** «Амяарлан хуряалга хэхэдэ ямар ашаг олзотой байдаг бэ» гэһэн темээр Зэдын аймагай хүдөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр **И. Кулигай** статья, тэрэшэлэн барилгашадай үдэр, түмэр замшадай үдэр тухай статьянууд болон бусад толилогдобо.

Номерой һүүлшын хуудаһануудта: 1958 оной август соо хөөрэлдөө хэмээр зарим темэнүүд, хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэл тухай справканууд үгтэнхэй.

П. Попович.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шулуутайн леспромхозой Кокэтын модо бэлэдхэлэй уча бэлэдхэгдэһэн модон арадай ажахыда ябуулагдахаяа вагондо ашагдажа

Л. Хайдуровай фото.

Модо урадхуулгые хурдадхаха

Республика доторнай модо урадхуулгын сезон түлэг дундаа ябажа байна. Модо урадхуулгын сезонно хүдэлмэри байһан туладань тэндэ ажаллагшад үдэр бүхэниие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Үнгэрһэн хоёр һара соо хэдэн зуу мянган кубометр модон уһаар урадхуулагдан, хүдөөдэ гаргагдаха пунктнуудта ерэжэ байна.

Энэ жэлэй навигацида «Забайкаллес» комбинат 1.850 мянган кубометр модо уһаар урадхуулха юм. Мүнөө 1.550 мянган кубометр модон хүдөөгэй пунктнуудта ерэжэ, 630 мянган кубометрынь эрье дээрэ гаргагдаа. Модо урадхуулагшад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, модо уһанда табиха, урадхуулха, хүдөөдэ гаргаха ажалые һайнаар эрхилнэ. Онохойн Модоной комбинадай хүдэлмэришэд урдажа ерэһэн модые хүдөөдэ гаргалгаар республика дотороо түрүү һуури эзэлжэ ябана. Хоёрдохи кварталайнь түсэб 120 процент дүүргэгдээ һэн. Мүнөө гурбадахи кварталай эхилһээр модо хүдөөдэ гаргаха үдэр бүриингөө график үлүүлэн дүүргэжэ байна. Хэрбээ модо урадхуулгын Үдын конторын гэмээр урдажа ерэһэн модоной таһалдахада, комбинадай хүдэлмэришэд миин байнгүй, өөһэдөө ошожо, модоной урадхалые түргэдхэдэг болоо. Комбинадай түрүүшүүл нүхэд Буну, Собенников, Дроганов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд эршэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг болоо. Эдэ бригаданууд халаан бүхэнэйнгөө нормые 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Энэ жэлэй навигацида Үдын конторын модо урадхуулагшадай, Сэлэнгын модоной базын хүдэлмэришэдэй ажалда таагүй байдал тохёолдонхой. Бороо хура багатай, ган жэлэй боложо байһан дээрэһээ Үдэ болон Сэлэнгын уһан бага байжа, модо урадхуулгада ехэхэн һаад тохёолдуулжа байна. Уһанда табигдаһан модоной горьтойхон хубиин газардажа, тэдэниие түлхижэ урасхалда оруулха хэрэгтэ ехэ саг, мүнгэн зөөри гаргашалагдана.

Модо урадхуулга дээрэ иимэ бэрхэшээлэй тохёолдоошье һаань, тэндэхи хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ, арадайнгаа ажахын хэрэгсэлдэ барилгын модо элбэгээр үгэхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргажа байна. Модо урадхуулгын Худанай участогай коллектив ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар модо урадхуулха даалгабаряа болзорһоонь 10 хоног урид дүүргэжэ шадаа. Механизированнэ аргаар модо уһанда табилга дээрэ хүдэлмэрилһэн трактористнууд үдэр бүхэндэ 1,5—2 нормо дүүргэһэн байна.

Үдын бассейн дээрэ модо урадхуулгын хүдэлмэри бүхыдөө муу бэшээр ябуулагдабашье, элдэб дутагдал яһала олон. Онохойн комбинадай дэргэдэхи плотина эндэхи комбинадта, мүн Улан-Удэ городой предприятинуудта хэрэгтэй зэргээрнь модо табиха уялгатай. Мүнөө энэ плотинае ашаглахаа лаар ээзд олон болонхой. Тэрэ нэгэ ээзэтэй болгоод, техническэ бариин ёһоор зүбөөр ашаглаха рэгтэй байгаа. Энэ дутагд усадхагдаагүй дээрэһээ плотин амһарта модо эмхи гуримгү хахана, графигай ёһоор мод билга һаатана. Урдажа ерэһэн дон шанарайнгаа талаар му илгагдана.

Тэрэшэлэн модо урадхуу Байгалай бассейндэ баһал тэй байдал тохёолдонхой. Энэ зондо модо урадхуулгын Бай контор 600 мянган кубометр һаллажа, тэрэнээ далай дээгүү рэглэгшэдтэнь абаашаха да баритай. Хүдэлмэришэдынь даалгабаряа саг соонь дүүргэх лаар уялгашье абаһан байна. на, «Забайкаллес» комбинат дэндэ техническэ туһаламжа гөө һэн. Хэдышье оролдолгын гагдаа һаа, Байгалай басс эрье дээрэ ехэхэн хэмжээнэй дон үлэхэ гэжэ байна. Юуб гэ РСФСР-эй гол мүрэнэй флодо нистерство һаллагдаһан модо ходоор шэрэхэ түсэб зохёо Байгал далайн эрхэ байдалы раадаа абанагүй. Зүүн Сиби уһан замай пароходство Б дээгүүр һаллагдаһан модо ш пароходуудые хүсэдөөр үгэн Энэ хэрэгтэ оройдоо 4 пароход тэнхэй.

Модо урадхуулгын Бай конторын хүдэлмэридэ тохёол үшөө нэгэ бэрхэшээл юуб гэ Байгалай модоной база һа асарагдаһан модо тушаан аб да түгэс бэлэн болоогүй. Энэ 1953 онһоо хойшо түхеэрэл байбашье, дүүргэгдээгүй ниинь олон. Базын гол об нүүд болохо — модо гаргаха спортерынь, модо хюрөөдэхэ хүүдэйнь барилга дүүргэгд Баригдаһан түхеэрэлгэнүү техническэ ехэ дутагдалтай. шээнь, хүдөөдэ татагдаха мо байха тохойн оёор хүсэд зэгырүүлэгдээгүй. Тиимэһээ хө һалнуудые олоор оруулхын гүй байна. Хүдэлжэ байха ё 5 транспортёрой оройдоо ниинь хүдэлөө болоно. Бүри рэгшэ жэлдэ баригдаха ё түмэр замай гурбан һалаанай ниинь дүүргэгдэнхэй.

Байгалай модоной базын б гые эрхилдэг эндэхи барилгы ганизацинууд хангалтагү хүдэлмэрилнэ. Түсэбөө саг б соонь дүүргэдэггүй дээрэһээн зын ехэ түхеэрэлгэнүүдэй ба һара, жэлээр унжагайржа б Иимэ байдалай тохёолдоод ба тухай «Забайкаллес» комбинат хада Бурядай совнархоздо ду жа, туһаламжа хүргэхыень гу байгаа. Гэбэшье, мүртэй туһа жа совнархозой зүгһөө үзүүлэ гүй байхань гэмшэлтэй.

С. Морозов, «Забайка комбинадай ахалагша инж

Бултадаа хоорондоо мүрысэнэ

Байгша онойнгоо түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэһэн уялга абаһан Черемухын леспромхозойхид эдэ үдэрнүүдтэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа байна. Тус леспромхозой модошодой дунда үдэр, һара бүриингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэе гэһэн уряалтай социалистическэ мүрысөөн хүсэ ехэтэйгээр дэлгэрэнхэй.

Энэ мүрысөөндэ леспромхозой бүхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаад, даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү һуури эзэлхын түлөө үсэд нэтэрүүгээр тэмсэнэ. Жэшээлхэдэ, шофёрнууд Спиридонов, Кулаков, Белых болон бусад модо шэрэхэдээ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, үдэр бүриингөө даабарие саг үргэлжэ 150—170 процент һайн шанартайгаар дүүргэдэг юм. Гадна, хүдөөһөө модо голлуулдаг трактористнууд Разуваев, Тиханов, Елезов гэгшэдэй үдэр бүриингөө даабарие 1,5 дахин дүүргэхэдэнь, модоной гэшүүһэ зул эгэшэ дүүнэр Лепатникованар баряа хоёр дахин үлүүлэн дү дэг.

Тиигэжэ ажаллаһан Черем леспромхозойхид долоон һары даабарие арбан үдэрөөр ури лан дүүргэбэ. Тэдэ эндэхи мод туйлаһан амжалтаараа һана амараагүй, харин июль һарын д тэр түсэбһөө гадуур 5 мянган метр һайн шанартай модо Эхэ нойнгоо барилгануудта ябуу түлөө тэмсэжэ оробо. Тиих хамта Черемухын модошод Д Азида дайн байлдаа һүжэрөөх наатай хорото муухай ябуулга дые хэжэ байһан капитали шунахай этэгээдүүдтэ айха ехээр зэбүүрхэжэ, тэдэнэртэ ха болгон араб нүхэдтэеэ эб най далаа улам бэхижүүлхын үшөө шангаар ажаллахабди мэдүүлнэ.

Н. Тюрне

[С]таврополиинхидай уряае бүгэдөөрөө дэмжэе!

☆ ☆

[Т]аряа хуряалга 12 үдэр соо дүүргэгдэхэ

[Ст]аврополиин хизаарай хүдөө [...]ын хүдэлмэрилэгшэдэй Хан[...]тай танилсажа, тэрэниие кол[хоз]гууднай халуунаар дэмжээ.

[Амя]арлан хуряалга хадаа ма[...]ндэхи эрхэ байдалда шэнэ хэ[...]эшэ гээшэ. 1956 ондо анха тү[...]ынхэе бүхы таряалангайнгаа [п]роцентыень, 1957 ондо 90 про[...]ень энэ түрүү аргаар хуряа[...]байнабди.

[Ма]най колхознигууд, механиза[тор]уд амяарлан хуряалгын үлүү [...] байһыень һайса мэдэхэ болон[...] Нэн түрүүндэ орооһо таряа [...]лгын болзор 2—3 дахин бого[...]ложо, абтаһан тарян сэбэр[...]байна ха юм. Ток дээрэ оро[...]тараан гансал зернопультээр [...]гдаад, бэлэдхэлэй пунктда [...]агдадаг. Тиимэһээ ток дээрэ [...] сэбэрлэдэг хүнүүд 5—6 да[...]сөөржэ үгэнэ, ажалта үдэрэй [...]шашье нилээд хороно.

[...]на, тарянай гээлтэ хоролто [...]гүй бага боложо, гектар бүри [...]—5 центнер тарян урдынхи[...]лүү ехэ абтана. бшуу. Һолоо[...]ншье узуур дээрэ хэбтэхэдээ [...]йгаар [...]ажа, малда шанар [...]ай тэжээл болоно.

[Кол]хозой олон механизаторнууд [...]лан хуряалгын талаар дүй [...]лтэй болонхой. Комбайнер [Инно]кентий Николаевич Жарников [...] колхоз, аймаг соогоо бэшэ, [респу]бликадаа суурхадаг. Инно[кенти]й Николаевич 1956 ондо— 1957 ондо—1025 гектар таряа [...]лан хурьааһан байна.

[Энэ] жэлдэ эгээн түрүүшынхээ [...]гөө техникээр хабарай та[...]е эмхитэй һайнаар үнгэргөө[...] Эртын культуранууд 12 үдэрэй [...]ада таригдаа. Агротехниче[скэ з]аабаринуудые наринаар сахи[...]рилгын хэгдэһэн дээрэһээ хэ[...]ндаашье һаа, таряалан дээрэ [...] баян ургаса ургажа байна. [...]ай манай механизаторнуудай [...]олгын аша үрэ мүн. Гүрэнһөө [...]дажа абаһан техникээ нари[...] хадагалнабди. Трактор, ком[байн] болон бусад машинанууд тус[...]арай доро хадагалагдана. За[...]рилгын багахан мастерской [...]эргдэнхэй.

[...]эр, һүнигүй хээрэ газаа хү[...] байһан механизаторнуудые [...] һайн байра байдалаар хаң[...]гээшэ колхозуудай хүтэлбэри[...]эдэй нангин уялга болоно.

Энээниие хараадаа абажа, колхозой правлени, партийна эхин организаци механизаторнуудай, колхознигуудай культурна ажаһуудалай эрилтые хангахын түлөө оролдоно. «У колодца» гэжэ газарай полевой стан шэнээр һэльбэгдэн баригдаа. Тэндэ механизаторнуудай байха хамтын байра, столово, кухня, улаан булан һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Улаан буланда радиоприемник тодхогдонхой.

Хахад һараһаа орооһо тарягаа хуряажа эхилхэмнай. Ойрын үдэрнүүдтэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэхэнь. Бүхы 10 комбайнмнай заһагдажа дүүргэгдээ. 13 лафетнэ жатка бэлэн болгогдонхой. Центральна ток үргэдхэгдэжэ байна. Тэндэ 60 соотог талмай бэлдэгдээд, цементээр жэгдэлэгдэжэ байнхай. Амяарлан хуряаха аргаар хара тарян, шэниисэ, овёс, гречухын бүхы талмай лафетнэ жаткаар хадагдаад, һүүлээрнь, комбайнаар суглуулагдажа сохигдохо. Хамтадаа 2600 гектар тарян амяарлан хуряагдаха. Таряа хуряалгын гол хүдэлмэриие 11—12 үдэрэй туршада дүүргэхээр хараалагданхай. Техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үдэртөө 200—250 гектар таряа хуряахабди.

Мүнөө таряа хуряалгын хүдэлмэриин түсэб табигданхай. Комбайнер бүхэндэ участогууд даалгагдажа байна. Лафетнэ жаткаар хадажа ябаһан комбайнернууд суглуулгын хойноһоо харюусаха юм. Вал суглуулжа ябаһан комбайнернууд лафетчигэй мэдэлдэ ороно. Тиигэжэ лафетчик комбайнер хоёр агрегадай түлөө харюусаха болоно. Манай комбайнернууд мүнөөнһөө социалистическэ уялгануудые абажа байна. Суута комбайнер Иннокентий Жарников үдэр бүри халаанайнгаа даабариие 2—2,5 дахин дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, хүршэ «Путь Октября» колхозой комбайнер Изот Кривогорницыниие мүрысөөндэ уряа.

Таряалангай полинууд хуряалгада бэлэн болгогдонхой. Полинуудай заха үзүүртэхи элдэб үбһэ ногоон сабшагдажа сэбэрлэгдээ. Ямар полинууд амяарлан хуряагдаха тухай тодорхойлогдоо.

С. Кривогорницын,
Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ.

☆

Лафетнэ жаткаар 35—40 га хадахаб

Ставрополиин хизаарай хүдөө ажалшад бүхы таряалангаа богони болзор соо амяарлан хуряажа дүүргэхэ, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абаһан байна.

Бидэ энэ һайшаалтай үүсхэлые халуунаар дэмжэнэбди. Таряае амяарлан хуряахада үсөөн үдэр хэрэгтэй, һайн шанартай тарян абтадаг, тарянай гээлтэ хоролтонь нилээд бага болодог байһаниинь бидэндэ мэдээжэ. Эдэ бүгэдын ашаар гектар бүриһөө 2—3 центнер тарян үлүү абтадаг юм.

Үнгэрһэн жэлдэ манай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо таряалангай 60 процентнь амяарлан хуряагдаа һэн. Энэ түрүү аргые хэрэглэжэ, таряа хуряалгын хүдэлмэриие гол түлэб 25 үдэрэй туршада дүүргэһэн байнабди. Урда жэлнүүдтэ комбайнаар сэхэ хуряахада 40—50 үдэр хэрэгтэй болодог байгаа.

Би нёдондо түрүүшынхеэ шэнэ аргаар 600 гектар таряа хуряаһан байнаб. Түрүүшын үдэрнүүдтэ бэрхэшээлнүүд ушардаг һэн. Оролдолго хэшээл гаргаһанай ашаар зарим үдэрнүүдтэ 35—40 гектар сабшажа, халаанайнгаа даабариие 2—2,5 дахин дүүргэдэг һэм. Сабшагдаһан таряае сохиходоо манай Погранична МТС-эй комбайнер Иннокентий Сукнев үдэртөө 25—30 гектар суглуулдаг байгаа.

Энэ жэлдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз таряалангайнгаа ехэнхи хубиинь амяарлан хуряаха юм. Ставрополиинхидай үүсхэлдэ харюу болгон би лафетнэ жаткаар үдэр бүри 35—40 гектар сабшажа, хамтадаа 400 га сабшаха, халаанайнгаа даабариие 1,5—2 дахин дүүргэхэб гэһэн уялга абанаб. «С—6» комбайнаар 15—17 үдэрэй туршада 400 гектар суглуулжа сохихоб. Мүнөө комбайнаа заһабарилжа дүүргээб.

Г. Вамбуев, Погранична МТС-эй комбайнер.

КОЛХОЗОЙ МЕХАНИЗАТОРНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

Тракторта хэрэглэгдэдэг тоһо сэбэрлэхэ арга

[Тр]акторнуудые удаан саг соо [...]барилгада оруулангүй, бүтээсэ [...]гээр ашаглаха хэрэгтэ һайн [...]ртай тоһодолгын хэрэгсэлнүүд [...]ын шухала байдаг. Теэд то[һодол]гын хэрэгсэлнүүд трактор, [...]ныи частьнуудта түрхигдэхэ[...]рид энэ тэрэ юумэн руу [...]эгдэхэдээ, муу амһарта соо [...] тиишээ зөөгдэхэдөө элдэб бо[...]удтай холисолдожо, муухай бо[...]дог, шанарыншье доошолшо[...]

[...]мэһээ бригада дээрэ трактор, [...]ныы тоһо сэбэрлэхэ нэгэ нимэ [...]он арга колхозой механиза[тор]нуудта дурадхагдана. Ямар нэ[гэ] түмэр боошходо хааха, нээхэ [...]тай гурбан түмэр сорго һуул[...]гаад, бүхөөр гагнажархиха хэрэгтэй. 1-дэхи хүнды түмэрынь боошхынгоо оёорһоо дээшэ 0,8—1 сантиметртэ һуулгагдажа, тоһондо холисолдоһон бодосуудые гоожуулхада хэрэгтэй. Хоёрдохинь 13—16 сантиметртэ һуулгагдажа, тэрээгээр боошхо соо эюулэгдэһэн уһанай хэды шэнээн байһые мэдэжэ болохо. Гурбадахинь 20—22 сантиметртэ һуулгагдаад, сэбэрлэгдэһэн тоһо гоожуулхада хэрэглэгдэнэ. Тиихэдэ хуушан сэмбын гү, али мэшээг оёдог бүдһөө хоёр дахин эбхэһэн бүд абаад, 2-дохи кранһаа дээшэ 2—3 сантиметртэ (боошхынгоо досоо) дүрбэн тээшэнь һайса татаад бүхэлжэрхибэл зохид байха. Һүүлээрнь боошхынгоо тэг дунда нүхэ гаргаад, баһал хүнды түмэр һуулгаха хэрэгтэй.

Дээрэ хэлэгдэһэн заабариин ёһоор түхеэрэлгэеэ бэлэн болгожо ерээд, түрүүн боошхынгоо хоёрдохи кранда хүрэтэр хүнды түмэр руугаа уһа эюулээд, һүүлээрнь муухай тоһоёо бага багаар эюулхэт. Тиихэдэтнай тоһондо холигдоһон бодосуудай заримань уһанда тунажа, доошоо орохо, харин тоһон уһанһаа хүнгэн хадаа өөдөө хөөрэхэдөө дэрдытэр татагдаһан сэмбые нэбтэрэн гаража, сэбэрлэгдэхэ. Тиигэжэ сэбэр болоһон тоһоёо гурбадахи кранаар амһарта соо гоожуулжа абаад, дары сагтань трактор, машинаяа тоһодохо хэрэгтэй.

В. Беляев, инженер-механик.

ЗОРИМГОЙ ТУГАЛШАН

[М]ария Маринюк 1953 онһоо хойш «Эрдэм» совхоздо тугалшанаар [ажал]лажа, мүнөө совхозойнгоо эр[хим] малшадай нэгэн болонхой.

— Үнеэдэй олоороо тугаллаха [...] 40 гаран тугал харууһалжа [...]агби. Үбэлэй сагта зарим үдэр [...]—10 үнеэд тугалладаг юм,— гэжэ Мария хөөрэнэ.

[Н]арай тугалые түрүүшынь үдэр [...]тушаажа абаад, 15—20 хоног тусгаар байрада байлгажа, һай[н] түлжүүлхэ гээшэ тиимэшье [...]эн ажал бэшэ юм. Теэд Мария [...]досотойгоор ажаллажа, нэгэ[шье] тугал гарзада оруулангүйгөөр [тү]күүлжэ байдаг.

[Шэнэ]я түрэһэн нарай тугалнууд тэ[...]ороо шэгнэгдэжэ, ами аминдаа [...]ыхан хаамагууд соо оруулагда[...] Түрэһөөр нэгэ час болоод байха[...], 1—1,5 килограмм эхынь ураг [...]адаг, иимэ хэмжээнэй ураг [...]хэдэ 4 дахин үгтэдэг байна. [...]адаа 1,5—2 килограмм хүрэ[...]нормонь нэмээгдэнэ.

[Ту]галнуудай түрөөд 4—5 үдэр үн[...]нэй һү[...]э 10—12 үдэртэй бо[...]рнь эхынь һүөөр тэжээдэг. [Ү]едэ сүүдхэдээ 3 дахин һү уул[...]адаг юм. Тиигэжэ нэгэ тугалда [...]5,0 килограмм һүн гаргаша[...]дана.

[...]дэниие элдэб үбшэнһөө һэргыл[...] тулада, түрүүшынь үдэр, мүн 3 [...]рэй үнгэрһэнэй удаа бэедэнь тус[...] тарилга хэдэг. Хэрбээ тугалнуу[д] үбшэлөөд, бэеынь тамирай һу[...]аад байгаа һаа, зоотехническэ, ветеринарна мэргэжэлтэд туһална. Эндэхи фермын профилактори соонь саг зуураар үбшэлһэн тугалнуудые эмшэлхээр тусхай аптечкэ түхеэрэгдэнхэй. Тугалнуудай байдаг таһалганууд хододоо сэбэрлэгдэжэ байдаг. Үбэлдөө тугалнууд түлигдэдэггүй байра соо түлжүүлэгдэнэ. Тэндэ 0 градусһаа доошо хүйтэн болодоггүй. Тэдэнэй дороһоо хүйтэ абажа, даарахагүйн тулада һолоомоор зузаан дэбисхэр хэгдэнэ. Мүн тугалай байдаг хайрсагууд дээрэһээнь хушагдадаг.

Нарай тугалые багаһаань бүдүүн тэжээлдэ дадхаажа һургана. 5 хоногтой болоһон тугалнуудта витаминна һайхан үбһэн үгтэдэг. Загаһанай тоһон уулгагдана. Кормушка соонь дабһа, модоной хөө, мел мэтын минеральна тэжээл үгтэнэ.

Иигэжэ нарай тугалнууд түрүүшынгээ үдэрһөө һайнаар харууһалагдажа, эдеэлүүлэгдэжэ, нэгэшье толгой гарзада ороногүй бшуу. Мария Маринюк жэлэй эхинһээ хойшо совхозой һаалиин хоёр гүүртэһээ хамта 200 гаран тугалнуудые профилактори соогоо оруулжа, 15—20 хоног болоторнь түлжүүлээд, тугалшад З. Сорока, М. Маринюк. Л. Мухин гэгшэдтэ тушаажа үгөө. Профилактори соо байһан тугалнууд тус бүридөө сүүдхэдээ 600—700 граммаар нэмэһэн байха юм. Тугалшан Мария үглөөнэй 5 час хахадта ажалдаа гараад, үдэшын 9—10 час болотор ажалладаг.

— Мүнөө профилакторидомнай 18 тугал харууһалагдажа байна. Үсэгэлдэр тугалшадта 10 тугал тушаагааб,— гэжэ нүхэр Маринюк хөөрэнэ.

Зураг дээрэ: тугалшан Мария Маринюк.

Т. Гармаев, манай корр.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй II пленум

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ II Пленум байгша оной июлиин 29—30-да боложо дүүрэбэ.

«Химическэ промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхэ, илангаяа хэмэл материал ехээр бүтээдэг болохо, арад зоной хэрэглэмжэ, арадай ажахын хэрэглэмжэ хангахын тулада тэрээгээр хэгдэдэг зүйлнүүдые ехээр бүтээдэг болохо тухай» КПСС-эй ЦК-гэй май һарада болоһон Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ комсомолой организацинуудай хабаадаха тухай» элидхэл ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр В. Е. Семичастный хээ. Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаараа ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум тогтоол абаа.

1958 оной май һарада болоһон КПСС-эй ЦК-гэй Пленум химическэ промышленностиин саашанхи хүгжэлтые түргэдхэхэ тушаа асари ехэ түсэб зохёогоо. Энэ түсэбэй бэелүүлэгдэхэдэ, бүхы арадаймнай ажахыда машина, техникэ үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал һайжарха, хүндэ промышленность саашадаа дэбжэхэ, арад зоной хэрэглэмжын эд товарнууд ехээр бүтээгдэдэг боложо, совет арадай ажана байдал улам һайжарха юм гэжэ тогтоол соо хэлэгдэнэ. Коммунистическэ партиин хараалһан эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бүхы совет араднай, советскэ залуушуул нэгэн дуугаар дэмжэжэ һайшаагаа.

ВЛКСМ-эй XIII съезд химическэ, нефтиин, газова промышленностиин предприятинуудай барилгые комсомолой зүгһөө шефтээ абаха гэжэ комсомол, залуушуулай нэрэһээ соносхоод, эдэ барилгануудта ошожо хүдэлхыень залуу хүдэлмэрилэгшэдые уряалһан юм. КПСС-эй ЦК-гэй майда болоһон Пленум комсомолой үүсхэлые һайшаагаа. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй энэ үндэр ехэ этигэл найдабариие харюулха гээшэ Ленинскэ комсомолой нэрэ хүндын хэрэг мүн гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Химическэ промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхын түлөө комсомолшуудай тэмсэл эхилхэ гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум шиидхэбэ. Мүнөө хүдэлжэ байһан химическэ предприятинуудые үргэдхэлгэдэ, шэнэ предприятинуудай барилгада комсомол, залуушуулые олоорнь хабаадуулха, химическэ продуктнуудые, түбхын түрүүндэ хэмэл материалнуудые болон тэрээгээр бүтээгдэдэг зүйлнүүдые эрид ехээр гаргадаг болохо хэрэгтэ залуушуулые хабаадуулха, Коммунистическэ партиин хараалһан һүр жабхаланта программые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ залуу хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл эдэбхиие, оюун бэлигыень бадаруулха гээшэ бүхы комсомолой организацинуудай, комсомолой комитедүүдэй дайшалхы зорилго мүн.

Комсомолой организацинууд КПСС-эй ЦК-гэй майда болоһон Пленумэй шиидхэбэриие залуушуулай дунда үргэнөөр ойлгуулан тайлбарилха, хими тушаа эрдэм ухаа зоной дунда нэбтэрүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл, арадай ажахыда хэмэл материалнуудые хэрэглэхэ дүй дүршэл химическэ промышленностьда али болохоор нэбтэрүүлхэ ёһотой.

Мүнөө хүдэлжэ байһан химическэ промышленностиин предприятинуудые үргэдхэлгэдэ, шэнэ предприятинуудые барилгада эрхим һайнаар хабаадалсахын түлөө хизаарай, областной, республиканска комсомолой организацинуудай дунда социалистическэ мүрысөө үүсхэхэ, мүн химическэ промышленностиин предприятинуудай захил дүүргэдэг машина бүтээдэг, прибор бүтээдэг заводуудай комсомолой организацинуудай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ комсомолой обком, крайкомуудай, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудай дурадхалые ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум дэмжээ. Химическэ промышленностиин гол шухала барилгануудые шефтээ абаха талаар комсомолой штабуудые байгуулха гэжэ райкомуудта, горкомуудта, обкомуудта, комсомолой крайкомуудта болон союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта дурадхагдаба.

Үйлэдбэриин залуу түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй, химическэ промышленностиин предприяти, барилга, научно-шэнжэлэлгын болон проектнэ институдуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, залуу эрдэмтэдэй, комсомольско хүдэлмэрилэгшэдэй слёт 1959 ондо үнгэргэхэ гэжэ хараалагдаа. КПСС-эй ЦК-гэй майда болоһон Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ комсомолой организацинуудай, комсомолшуудай, залуушуулай ямараар хабаадажа байһанай түрүүшын дүн энэ слёт дээрэ согсологдохо юм.

Химическэ промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхэ гэжэ Коммунистическэ партиин хараалһан түсэб хараае амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө комсомолшуудай үргэн ехэ тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень уряалан, химическэ, промышленностиин залуу хүдэлмэрилэгшэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ болон предприяти, барилга, научно-шэнжэлэлгын, проектнэ институдуудай алба хаагшадта, химическэ машина бүтээлгын болон прибор бүтээлгын предприятинуудай комсомолшуудта, залуу эрдэмтэдтэ, оройнгоо бүхы комсомолой организацинуудта Пленум бэшэгээр хандаа.

Коммунистическэ партиин үндэр ехэ этигэл найдабариие харюулхын түлөө, арадай ажахые саашадаа хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ, манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ партиингаа үнэн сэхэ туһалагшань саашадаашье байхын түлөө комсомолшууд, бүхы залуушуул хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлмэрилхэ гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Ленинскэ Центральна Комитедые найдуулба.

«Пионернүүдэй ямар хүдэлмэри хэжэ шадаха, ямар дүй дүршэлтэй болохо тухай (эдир пионерэй шатанууд)» гэһэн зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудалаар ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Л. К. Балясная Пленум дээрэ элидхэл хээ.

Пионернүүдэй организацида ябуулагдадаг хүдэлмэриие һайжаруулха, тэрэ хүдэлмэриие элдэб наһанай пионернүүдтэ хараадуулан ябуулха, тэдэнэй элдэб олон эрилтэ, эрмэлзэлгыень хангаха, мүн пионернүүдэй үүсхэл эдэбхи, хэшээлыень саашадаа бадаруулха тухай ВЛКСМ-эй XIII съездын заабариие хараадаа абан, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум пионернүүдэй организацида байхадаа пионер бүхэн ямар хүдэлмэри хэжэ шададаг, ямар дүй дүршэлтэй болохоб гэһэн шиидхэбэри баталаа. Энэ шиидхэбэрииень В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй Бүхэсоюзна организациин Центральна Совет Пленумэй үзэмжэдэ табяа юм.

Гурбан шата бии болгогдоо: нэгэдэхинь—III—IV, хоёрдохинь — V—VI, гурбадахинь—VII — VIII классуудай пионернүүдтэ таарана.

Шата бүхэндэ хабаатай пионернүүд орон дотор боложо байгаа политическэ, культурна ажабайдал тухай, Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро манай арадай хэһэн революционно тэмсэл тухай юу мэдэхэ ёһотойб, комсомол тухай, пионернүүдэй организаци тухай юу мэдэхэ ёһотойб, олондо туһатай ямар хүдэлмэри хэхэ дүршэлтэй болохо ёһотойб, ямар техникэ мэдэхэ, ямар спорт эрхилхэ, ямар юумээр наадаха, ямар дуунуудые дуулаха гэхэ мэтэ пионернүүдэй һураха, дүршэхэ юумэнүүд багсаажа тодорхойлогдобо.

Пионернүүдые ажал хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болгохоор хүдэлмэри пионерскэ отрядуудта, дружинануудта ябуулхыень; мүн ажал хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ пионернүүдые һургахын тулада энэ хэрэгые өөһэдөө пионерскэ вожатанарай, багшанарай, һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй һайнаар мэдэдэг байха ёһотойень комсомольско, пионерскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, эдэбхитэдтэ, комсомол, пионернүүдтэ, һургуулиин болон һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, түрэлхидтэ, олониитэдэ үргэнөөр тайлбарилан ойлгуухыень Пленум комсомолой комитедүүдтэ, пионернүүдэй организациин соведүүдтэ даалгаа.

Эдэ бүхы хүдэлмэри хэжэ һурахынь тулада хэрэгтэй шухала хэрэгсэл зэмсэг олоходонь, пионернүүдэй хүдэлхэ клуб, улаан булан стадионуудые оложо үгэхэ хэрэгтэ комсомолой организацинууд саашадаашье пионернүүдэй дружинэнүүдтэ, һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудта туһалха ёһотой гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленум тоолобо. Мүн комсомолой организацинууд эрхим һайн комсомол хүдэлмэрилэгшэдые вожатанууд, кружогуудай, спортивна секцинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болгожо эльгээдэг байха ёһотой.

Пионернүүдэй хэжэ һураха хүдэлмэриие, олохо дүршэлыень амжалтатайгаар бэелүүлбэл, энэнь ургажа ябаа үетэниие коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхын түлөө комсомолой ябуулдаг хүдэлмэриие саашадань һайжаруулгада туһа болохо байна.

1959 оной июлиин 26-һаа августын 4 болотор Австриин ниислэл— Венэдэ залуушуулай Бүхэдэлхэйн VII фестиваль болохо.

Энэ фестивальда советскэ залуушуулай хабаадалсаха тухай элидхэл ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. Н. Месяцев хээ.

Бүхэдэлхэйн фестивальнуудые үнгэргэлгэ уласхоорондын эдир залуушуулай хүдэлөөнэй гайхамшагта заншал болонхой юм. Тэдэ фестивальнууд хадаа эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ, бүхы оронуудай залуушуулай хоорондо нягта холбоо харилсаа тогтоохо хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа хүргэнэ. 1957 оной зун Москвада болоһон залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн VI фестиваль залуу үетэнэй хоорондоо хани барисаатай ажаһуухаар шиидэнхэй байһые, шэнэ дайнай аюул зайсуулхын түлөө, эб найрамдал тогтонижоруулхын түлөө тэмсэхээр шиидэнхэй байһыень эли тодоор харуулаа.

Ливан, Иорданида США Англи хоёрой зэбсэгтэ хүсэеэ оруулжа, шэнэ дайнай аюулай айхабтар шангадаад байһан үедэ залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн ээлжээтэ VII фестивальда бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Түүхын энэ һүртэ үедэ шэнэ дайнай аюулые зайсуулхын түлөө тэмсэлдэ үнэн сэхэ бүхы хүнүүд жагсаба. Бүхы түбинүүдэй демократическа залуушуул шэнэ дайе болгуулхагүйн түлөө тэмсэн, холбоо барисаагаа улам нягтаруулна.

Америка, Англиин булимтарагшад Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ хэжэ байгаа сэрэг дайгаа дары болюулаг гэһэн эрилтэ, бүхы совет арадтал, советскэ залуушуул табина. Манай залуушуул Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын эб найрамдалта гадаадын политикые халуунаар дэмжэнэ, бүхы дэлхэй дээрэ энхэ тайбан байдал тогтоохын түлөө гаргажа байгаа асари ехэ хүсэл оролдолгыень һайшаана.

Венэдэ болохо залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн VII фестивальда залуушуулай организацинуудай комитедүүдтэй хүсэеэ нэгэдүүлэн, эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ эхилхыень ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй Пленум комсомолой эхин организацинуудта, райкомуудта, горкомуудта, обкомуудта, комсомолой крайкомуудта, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй бюродо дурадхаба. Тус фестивальда бэлэдхэхэдээ комсомолой организацинууд ямар хүдэлмэри ябуулха ёһотойб гэхэдэ, коммунизм байгуулха тушаа КПСС-эй XX съездын, Коммунистическэ партиин болон Советскэ правительствын тус съездһээ хойшо абаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ советскэ залуушуулые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха ёһотой. ВЛКСМ-эй XIII съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, комсомолой организацинууд фестивальда бэлэдхэхэдээ, залуушуулай дунда идейно-хүмүүжүүлгын, культурно-олониитын, спортивна хүдэлмэри бүри эдэбхитэй болгон һайжаруулха, ажал хүдэлмэридөө коммунистическэ ёһоор хандадагаар, советскэ партриотизмын, арадуудай хани барисаанай, пролетарска интернационализмын үзэлтэйгөөр хүбүүд, басагадые хүмүүжүүлхэ, мүн коммунистическэ ёһоор ажаһуужа хүдэлмэрилхыень залуушуулые эсэшэ сусашагүйгөөр һургаха ёһотой.

Экономико, соёл культура, эрдэм ухаа, техникэ хүгжөөхэ талаар Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро совет арадай туйлаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые, социалистическэ демократи саашадань хүгжөөхэ совет арадай залуушуулай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ, манай туйлаһан ехэ амжалтануудые залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн VII фестивальда хабаадалсаха советскэ залуушуулай делегаци харуулха ёһотой. Мүн дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы арадуудтай Совет гүрэнэй, тэрэнэй арад зоной, залуушуулайнь эбтэй этэйгээр ажаһууха гэжэ эрмэлзэжэ байһыень харуулха, залуушуул, студентнэрэй Бүхэдэлхэйн VII фестивалиие амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө али болохоор оролдохо ёһотой.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Пленумэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гэй таһагые даагша нүхэр А. Н. Шелепин хабаадаа.

Ангренскэ ГРЭС-эй барилга дээрэ

АНГРЕН, (ТАСС). Дунда Азидахи эгээн томо Ангренскэ ГРЭС-эй гурбадахи трубогенераторай хабсаралгын хүдэлмэри дүүрэбэ. Түрүүшынь хоёр агрегат Ташкентын экономическа районой предприятинуудта промышленна ток үгэжэ байнхай.

Мүнөө дүрбэдэхи агрегадай хабсаралгын хүдэлмэри бэлэдхэгдэжэ эхилээ. Энээнэй ашаглалгада үгтэхэдэнь, ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээнэй барилгын хүдэлмэри дүүрэхэ юм.

КАБАНСКЫН ЗАГАҺАНАЙ ЗАВОДТО

Солото бригадир П. З. Цыбан

Байгал далай сэнхир хүхэ уһаяа углөөнэй һэбшээндэ мөлмэрүүлэн байба. Һүниндөө далай дээгүүр туналан үүлэн ниишэ тииишэ бөөгнэрэн, байһаар байтараа баруун хойто зүгһөө һалхин улам шангадажа, эбхэрһэн долгин удаа дараалан ерэжэ захалба...

Ээ даа, ниимэ һалхитай үдэр далайда гараһанай хэрэг бии гү? Загаһанай барилдаха бэрхэтэйл ха даа,—гэжэ зарим загаһашад хөөрэлдэжэ байба.

Үшөө нэгэ хэды саг үнгэрөөд байтар нэгэ моторно лодко эрьеын захаһаа сэхэ шуумайн, удаан саг соо табигдаһан эхэ губшуурнууд тээшэ ошобо.

— Энэ хара һалхин соогуур хэн далайда гараба гээшэб,—гэжэ загаһа тушаан абадаг пунктын хүдэлмэришэд хөөрэлдэнэ.

— Цыбан өөрынгөө бригадые абажа ябааб даа. Бэшэ хэн гараха һэм. Тэрэмнай аяршье һалхитай үдэр олзогүй бусадаггүй ха юм, — гэжэ тэндэһээ үшөө нэгэн харюусаба.

Далайн эршэтэ долгиндо үлгыдүүлэн ябаһан моторно онгоцын хамар дээрэ задаршүн хүдэр бэетэй нэгэ хүн далай дээгүүр холые шэртэн харана. Зөриһон газартаа онгосоё абашажа ябаһан энэ хүн Байгал далайн солото загаһашадай нэгэн Петр Захарович Цыбан гээшэ.

Нүхэр Цыбан Кабанскын загаһанай заводто олохон жэлдэ бригадираар хүдэлмэрилжэ байна. Петр Захарович Байгал далайн баялигые элбэгээр ашаглахын тула олон жэлдэ эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тингэхэ зуураа, загаһа барилга дээрэ ашаг ехэтэй хэдэ хэдэн ухаалан зохёолго хэрэглээ.

Урдань Байгалай загаһашадай гол зэр зэмсэгынь гэхэдэ, юрын губшуур байһан юм. Энэ губшуурта загаһанай һүрэгэй лаб лэ дайралдаагүй һаа, элбэг олзо олохо бэрхэтэй байгаа.

1942 оной зун һэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ эдэе хоол элбэгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулагдадаг байба. Эгээл энэ үедэ Азовско далайһаа Петр Захарович Цыбан загаһашалгын түрүү дүй дуршэл дэлгэрүүлхэеэ Байгалай загаһашадта ерээ бэлэй. Урдань нүхэр Цыбан Азовско, Хара далайда загаһашалһан, механизированно аргаар нилээд танилсаһан байгаа.

Петр Захарович ерэһэн жэлдэ Посольскын оршондохи уһанда ехэ гэгшын губшуур удаан сагта табиһан юм. «Губшуураа абажа хаягүй, орһон загаһыень үдэр бүхэндэ абаад байхабди» гэжэ нүхэр Цыбанай хөөрэхэдэ түрүүшээр зарим загаһашад этигээгүй һэн. Тэдэ загаһа барилган энэ түрүү арга ашаг эхэтэй байһанаа удангүй харуулаа. Загаһашадай ажалшье хэды шэнээн хүнгэдхэгдөөб! «Энэмнай үнэхөөрөө һайн зэмсэг байгаа байна» гэжэ урмашан хэлсэдэг болоо һэн.

...Мотортой онгосо аалиханаар табяатай губшуурай дэргэдэ хүрэжэ ерэбэ. Загаһашад Василий Буханаев, Михаил Лахно, Антон Хлызов, Иван Друзинин гэгшэд губшуурайнгаа таһалгануудые шалгажа, орһон загаһыень шүүрдэжэ эхилэнэ. Онгосо ашаагаар дүүрэгдэжэ, эрье тээшэ шэглэнэ...

—Олзотнай хэр бэ? — гэжэ һалхитай үдэр байһан хадань пунктын хүдэлмэришэд һонирхон асуубад.

—Адагынь арбан центнер болохо,—гэжэ нүхэр Цыбан хүхюутэйгээр харюусана.

Нүхэр Цыбанай бригадын загаһашадай олзогүй далайһаа бусаха үдэр үгы тооной. Тус бригадынхид зунай сезондо 420 центнер загаһа бариха түсэбөө аяар 1300 центнер хүрэтэр дүүргэнхэй.

Механизм хэрэглэгдэнэ

«Поворот» пункт заводой эгээл ехэ пунктнуудай нэгэн юм. Эндэ үдэр бүхэндэ шахуу хэдэн зуун центнер загаһан тушаан абтажа, заводой үйлэдбэридэ эльгээгдэдэг байна. Загаһа дабһалха, ашаа тээхэ хүдэлмэри механизмын хүсөөр хэгдэдэг болоо.

Энэ пунктын дэргэдэ Андрей Колмаковой бригада загаһашалха зуураа, губшуур таталга дээрэ электрическэ лебедко хэрэглэнэ. Загаһанай губшуур гаргалга татаха гэдэшэ хүнгэхэн хэрэг бэшэ. Тус хүдэлмэридэ бригадын ажалай үдэрөй ехэхэн саг ошодог байгаа. Ажал ехэтэй энэ хүдэлмэриин механизацилагдаһанай ашаар бригадынхид сезоннойгоо даалгабарие губба дахин шахуу үлүүлэн дүүргэнхэй.

Зураг дээрэ: 1. бригадир П. З. Цыбан. 2. Колмаковой бригада губшуураа уһанда табижа байна.

Б. Березин.

Ноохоо элбэгээр тушаагдана

Республикымнай колхозууд ноохо тушаахаа гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Июль һарын 25-най байдалаар бэлэдхэлэй пунктнуудта нёдондоной энэ үеынхиһээ 500 тонно ноохон ехээр тушаагдаба.

Олонхи аймагуудай колхозууд гүрэндэ ноохо тушааха жэлэйнгээ даалгабаринуудые холо үлүүлэн дүүргэбэ. Баргажанай аймагай колхозууд түсэбһөө гадуур 300 центнер ноохо гүрэндэ худалдаад байна. Тэрэшэлэн Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Тарбагатайн аймагай колхозууд урда жэлнүүдэйхиэһөө ноохо ехээр тушааба. Эдэ үдэрнүүдтэ аймпотребсоюзууд бэлэдхэлэй пунктнуудта ноохо тушаан абалга үргэлжэлһөөр.

К. Данилов.

Горячинскын гидрометеорологическа станци

1895 ондо Байгал эрьедэ, Түрхэ голой адагта Түрхын маяк гэжэ эмхидхэгдэһэн юм. Маягай хүдэлмэриин ехэ болоһонтой дашарамдуулан, 1936 ондо тэрэ маяк Горячинск тосхондо урилуулагдажа, Горячинскын гидрометеорологическа станци гэжэ нэрлэгдэһэн байгаа.

Мүнөө үедэ тэрэ станцида гидрометеорологическа албанай табан мэргэжэлтэд хүдэлмэрилнэ. Огторгойдо хөөрэһэн үүлэнэй дээрэ дорые, һалхинай али зүгһөө болоһые мэдэхэ, тодорхойлхо тиимэшье хилбар бэшэ. Мэргэжэлтэдэй тэрэние тодорхойлходо агаарта дэгдээгдэдэг бүмбэгэ тэдэндэ туһалдаг байха юм. Тэрэние үдэртөө хоёр дахин агаарта табижа, уларилай байдалые станциинхин шэнжэлнэ.

Станциин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Е. И. Андреева эрхим ажалаараа хүндэлэгдэнэ. Тэрэ хадаа эндэ олон жэлдэ, үнэн шударгыгаар ажаллажа, удэр, час бүхэндэ агаарай уларилда ямар хубилалта болохоё байнание тодорхойлжо байдаг.

А. Сельверов.

Спортдо олоороо хабаадалсана

Спортын «Байкал» гэжэ һайндураһай общественно хүдэлмэришэд, алба хаагшадай дунда физкультура болон спортын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Тэндэ үйлэдбэриин гимнастика һайнаар эмхилэгдээ. Энэ хүдэлмэри коллективэй дунда үдэр бүхэндэ алгадгүй хоёр дахин, зарим газарта гурба дахин үнгэргэгдэдэг. Тэрэ хадаа коллективтэ физкультурно-ниитын хүдэлмэри саашадань һайжаруулха хэрэгтэнь нилээд туһална.

Республикын 35 жэлэй ойн баярай үдэр гимнастикаар харуулагдаһан уран зохид хүдэлсэнүүд үйлэдбэриин гимнастикые ажалшадай ажабайдалда хаа хаанагүй үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ямар боломжын бии байһанние эли тодоор харуулһан байха юм. Тиимэһээ үйлэдбэриин гимнастикые олониитын дунда дэлгэрүүлхэ тон шухала.

Гэхэтэй хамта үйлэдбэриин гимнастикаһаа гадуур спортын эгээн шухала формо болоһо гүйлгэ, харайлга, холые шэдэлгэ, футбол, волейбол, городки наадалга, уһа тамаралга, нэлюурдэлгэ, сана, конькигаар ябалга гэхэ мэтые хүрэхэ һаа, ехэл һайн байна. Энэ зорилгоор манай коллективтэ спортын мүрысөөнүүд олоор үнгэргэгдэнэ. Зунай спартакиада үнгэргэгдэжэ һаяхан дүүрээ. Тэрэндэ 600 гаран хүн хабаадалсаһан байна. Тэрэ тоодо футболой 20 команда оролсоһон байна. Мүрысөөн 7 янзын спортоор болоо. Футболһоо гадуур хүнгэн атлетикээр, волейболоор, городки шэдэлгээр, велосипедээр урилдалгаар, буудалгаар, шатар наадалгаар мүрысөөнүүд болоо. Эдэ бүхы зүйлөөр мүрысөөндэ хабаадагшад уялгата ёһоор нормо тушааһан байна. Мүрысөөн хадаа гансал хүнүүдые олоор хабаадуулгаар үнгэргэгдөө бэшэ, мүн спортын-техническэ һайн үрэ дүнгүүд харуулагдаһан байха юм.

Жэшээнь, М. Гайсан гэгшэ 100 метр зайе 11,6 секунда соо гүйжэ гаталаа. Н. Ласточкин 6 метр 10 сантиметр утые харайгаа. Энэ спортсмен үндэрые харайхадаа 1 метр 70 сантиметр дээгүүр һүрөө. А. Сапунов дискэ шэдэхэдэ 30 метртэ хүргөө, З. Суратова 800 метртэ 2 минута 37 секунда соо гүйжэ ерэө. Тэрэшэлэн буудалгаар, 5000 метртэ гүйлгөөр В. Рябков, Н. Овчинников гэгшэд спартакиадада илажа гараа. Спортын I—II разрядай спортсменүүд эндэ олон.

Л. Бобыкин.

Һурагшад практикада гарана

Нарһатын дунда һургуулиин һурагшад (Яруунa) багшанарайнгаа хүтэлбэри доро һуралсалайнгаа программын ёһоор колхозуудта ошожо, үйлэдбэриин практика гаража байна. Багша И. М. Таскинай хүтэлбэри доро 16 һурагшад «Улаан Туяа» колхоздо тарианай хоёр тогой шала цементээр хушаба. Һурагшад Владимир Хандгиков, Иван Минеев, Леонид Чебунин гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилөө.

«Улаан Яруунa» колхоздо хүдэлмэрилһэн һурагшад 80 тонныи багтаамжатай силосно башни сэбэрлэжэ үгөө. Һургуулиин ахалагша классайхид промкомбинадай хирписын заводто хүдэлмэрилжэ, хирпиисэ үйлэдбэрилхэ мэргэжэл һайнаар шудалһан байна.

В. Байбородин.

Сүүд дээрэһээ

Зэмээ амасаба

Манекин Николай Васильевич гэдэг залуу хүн Улан-Удын производственна үйлсэдэ байрлаһан юм. Манекин нэгэнтэ ажалһаа ерэжэ ябатараа уһан тулам болотороо архи уугаад, хүршэ айлайнгаа эхэнэр нүхэр Пастуховае аманда орошогүй муухайгаар үйлсэдэ харааһан, һүүлээрнь гэртэнь орожо сохиһон байна.

Улан-Удын Октябрьска районой 1-дэхи участогай арадай сүүд Н. В. Манекинние 2 жэлээр эрхыень хаһаа.

Н. Пушкарская.

Хулгайшад хэһээгдэбэ

Нёдондо жэлдэ Хоринн аймагтахи геофизическэ бүлэгэйхидэй складта хулгай орожо, горьтойхон мүнгэнэй эд бараа үгы болоһон юм. Милициин хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ тэрэ хэрэг элируулээ. Хулгай хэһэн хүнүүд гэхэдэ: Владимир Курбатов, Павел эсэгэтэеэ, Серафима гэжэ дүү басагантаяа тэрэ складай эд бараа хулгайлһан байшоо.

Һаяхан болоһон сүүд Владимир Курбатовай эрхые 10 жэлээр хаһаа. Павел, Серафима Курбатовтан 3—3 жэлээр эрхээ хаһагдаба.

В. Цыденов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Швеци. Стокгольм. Удын хоолой үедэ бүлэг хүдэлмэришэд эгээл шэнэ һонинуудые зүбшэн хэлсэжэ байна. ТАСС-эй фотохроника.

Маршал Амер үгэ хэлэбэ

КАИР, июлиин 30. (ТАСС). Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын вице-президент, сэрэгэй министр, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командагша маршал Абдель Хаким Амер гэгшэ ОАР-эй сэрэгэй урда июлиин 29-дэ үгэ хэлээ. 1952 ондо болоһон Египедэй революциин араб изагуурта арадуудта айхабтар ехэ нүлөө үзүүлээ. Тиимэһээ «энэ ушар манай харюусалгые дээшэлүүлнэ. Мүн өөрынгөөшье оронние, бүхы араб арадайшье хамгаалхаар бэлэн байхемнай бидэнһээ эринэ. Бидэнэр энэ ехэ үүргээ дүүргэхээр эрид шиидэнхэйбди» гэжэ маршал Амер мэдүүлээ.

ОАР-эй болон Ирагай Республикын арадууд хоорондоо нягта харилсаатай болонхой. «Тиимэһээ бидэнэр Ирагай доботолгодо оротоо һаань, сэрэгээрээ заатагүй туһалхабди» гэжэ маршал Амер мэдүүлбэ.

Иорданидахи байдал

КАИР, июлиин 30. (ТАСС). Англиин булимтарагшадай Иорданида сэрэгээ оруулһан ябадалые Иорданиин арад зон айхабтараар зэбүүрхэн буруушаана. Арад зоной хүдэлөөе дарахын тулада король Хусейн арми хэрэглэнэ.

Кафрсун гэжэ тосхоной хажууда Иорданиин сэрэг болон арад зоной хоорондо шанга тулалдаан болоо. Мүн Иорданиин бусадшье нютагуудта арми болон хүн зоной хоорондо тулалдаанууд болоно ха.

Гадаадын булимтарагшадта дурагүй зонуудые засагаархид олоорнь тушаана. Жэшээлбэл, экономикэ болон худалдаа наймаанай министерствын статс-секретарь Хамад Эль-Фархам, тэрэшэлэн Иорданиин 12 солдат, офицернүүд тушаагдаа.

Иорданиин экономико ехээр доройтоо. Олон худалдаа наймаашад панхаруутахаяа байнабди гэжэ шашхадаг болонхой. Экономикынь муудаһан дээрэһээ орон дотор олон зон ажал хүдэлмэригүй болобо.

Алжиртахи байдал

ПАРИЖ, июлиин 30. (ТАСС). Алжирай национальна сүлөөрэлгын армиин болон Францын сэрэгшэдэй хоорондо дайн байлдаан таһаралтагүй үргэлжэлжэл байна. Францын сэрэгэй штабай мэдээгэй ёһоор, неделиин туршада июлиин 21-нээ июлиин 27 хүрэтэр болоһон тулалдаануудта Алжирай зүгһөө 479 хүн алуулажа, 164 хүн плендэ абтаа. Францын сэрэгшэдэй хэды сэрэгээ алдаһыень урдынхидал адли мэдээсэгдэнэгүй.

Мүн энэ турша соо Францын сэрэгэй авиаци 2576 дахин ниидэжэ, һууринн тосхонуудые бомбодоо. Францын далайн-сэрэгэй флодой кораблинууд дайнда хабаадалсана. Һүүлэй үедэ Алжир департаментын баруун тээ Алжирай бүһалгашад болон Францын сэрэгшэдэй хоорондо ехэ тулалдаан болохо байна.

Багдадска бүлэглэлэй Соведэй сесси боложо дүүрэбэ

ЛОНДОН, июлиин 30. (ТАСС). Багдадска бүлэглэлэй Соведэй сессиин хоёр үдэр үргэлжэлөөд, июлиин 30-да Лондондо дүүрээ. Һүүлшын заседаниин урда тээ тус бүлэглэлэй сэрэгэй комиссиин заседани болоо. Турциин армиин генеральна штабай начальник генерал Февзи Менгюч гэгшэ энэ заседанида түрүүлэгшээр һуугаа.

Сессиин дүүрэһэнэй һүүлээр коммюнике толилогдоо. Эзэрхэг түримжэй дай хэхэ зорилготой энэ бүлэглэлдэ хабаадагшад Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи арадуудай бэеэ даангай байдал, эрхэ сүлөө һалгаахын тулада сэрэг дайнай бэлэдхэл үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхэһэн тухайнь энэ коммюникэ гэршэлнэ. Ливан, Иорданида США Англи хоёрой сэрэгээ оруулһан ябадалые тэдэнэр һайшаагаа, Юундэб гэхэдэ, энэ ябуулга «уласхоорондын эрхын гол ёһонуудтай, ООН-эй Уставтай тааралдана» гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудай «газар уһые эзэмдэхэ», «бэеэ даанхай байдалыень үгы болгохо» аюул «зарим гүрэнүүдэй» үмэнэһөө тохёолдуулагдажа байна гэжэ худал хуурмагаар коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Багдадска бүлэглэлэй гэшүүн оронуудтай урданайхиһаа нягта холбоо барисаатай болохо гэжэ Холбоото Штадуудай шиидхэһэниинь һайн гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Иорданида хүнүүд тушаагдана, хэһээгдэнэ

ДАМАСК, июлиин 30. (ТАСС). Иорданиин король Хусейн «этигэлгүй болоһон» Иорданиин армиин офицернүүдые, эмхи зургаануудай алба хаагшадые Англиин сэрэгшэдэй туһаламжаар олоорнь тушаана, хэһээнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ орон дотор 200 офицер тушаагдаа. Энэнь бүхы офицернүүдэй гурбанайнь нэгэ хуби болоно.

Хэтэрхэдээ Иорданиин армиин штабай начальник генерал Маджали «этигэлгүйшүүлэй» тоодо орошоо. Иорданиин артиллериие Англиин командованиин мэдэлдэ үгэхэ гэһэн Англиин сэрэгшэдэй командованиин эрилтые дүүргэхэһээ генерал Маджали арсаа гээд «Аль-Каббас» газетэ мэдээсэнэ.

Мүн сэрэгэй бэшэ хоёр мянга шахуу хүн тушаагдаа. Түрмэнүүд, концентрационно лагерьнууд дүүрэшэнхэй. Король Хусейнэй гүйлтаар Англиин сэрэгшэд эдэ бүхы хүнүүдые тушаана. Тэдэнэр орон дотор аюулгүй байдал хангаха бүрин эрхэтэй болоо юм.

ФРГ-гэй правительс... Греци хоёр Ирагай Республикые мэдэр...

ФРГ-гэй правительство, м... циин правительство июлин... Ирагай Республикые мэдэр... мэдээсэгдэнэ.

Ливанай правительствы... дэмжэдэггүй партинуудай эри...

БЕЙРУТ, июлиин 30. (... Июлиин 31-дэ Ливанай пр... тын һунгалгадахын урда тэ... най правительстые дэмж... партинуудай хүтэлбэрилэгш... нифест толилоо.

Тэдэнэр хэдэн эрилтэ ... Ливанай ерээдүй сагта ... программа зааба. Эдэ эри... дынь ямар бэ гэбэл: Ли... Америкын сэрэгшэдые дары... ха; шэнэ правительство ... ха, мүнөөнэй правительств... жэдэггүй партинууд тэрэни... шааха ёһотой; Ливан бэеэ д... эрхэ сүлөөтэй гүрэнэй эрхэ... ажал-ябуулгаяа эрхилхэ, ... нуудаа гаргаха ёһотой; бари... зүүншье гүрэнүүдэй дотоод... гүүдтэ оролсохогүй гэһэн ... найнгаа политика ябуулха; ... араб оронуудтай үнэн зү... хани барисаанай, нягта хам... най политика ябуулха; ёһото... кратическа байгуулалта оро... роо тогтоохын тулада консти... хаража үзэхэ; общественног... ангинуудые, Ливанай бүхы ... гуудые адли тэгшэ эрхэтэй б... мүнөө бүһалгаа хэжэ байһа... зүүншье хойшоодоо мүрдэхэ, ... гүй гэһэн болон бусад эрил... табигдана.

Бүһалгаашадай зорилгын ... гэгдэдэйдэ, мүн энэ маниф... табигдаһан эрилтэнүүдэй ... дэргүйдэ Ливанай бүһалг... тэмсэлээ зогсоохогүй гэжэ ма... тын түгээсэлдэ хэлэгдэнэ.

Эдэ бүхы эрилтэнүүдые ха... тоонгүйгөөр шэнэ президент... гаха болоо һаа, эдэ демокр... ска гол шухала ёһонуудые ... тоогоогүй ябадал болохо г... нифест соо хэлэгдэнэ. Харин... кратическа гол ёһонуудые ... хын түлөө Ливанай арад зо... зэбсэгэй гартаа барижа, мүнөө ... та тэмсэл хэжэ байна ха к...

Гаитида сэрэгш... гүрэнэй урбалт... хэхээ забдаба

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 30. (... Сэрэгэйхид июлиин 29-дэ П... гүрэнэй урбалта хэхэ гэжэ ... Урдань армиин капитан ... Аликс Паске түрүүтэй бүл... шад Гаитиин нийслэл хотод... рэгэй казарманууды эзэмд... дэн час үнгэрөөд Зэйхаад ... һалгаан дарагдаа. 10 бүһалг... алуулаа. Тэдэнэй дунда хэ... риканецууд, тэрэ тоодо ... Гаитида авиационно училище ... үн бии.

Гаитида байдаг США-гэй ... сайд Джеральд Дрю гэгшэ ... ликын «дотоодын хэрэгүүдт... нөүсагүйгөөр оролсоно» гэ... лиин 28-да Нью-Йоркдо пре... ференци хэһэн, Гаитиин тус... шаалгүй министр Жюль Б... мэдүүлээ.

«Энэ элшэн сайдаа аба... гэжэ Гаитиин правитель... США-гэй үмэнэ эрилтэ таб... һүүлээр Гаитида гүрэнэй у... хэхэ гэһэн һэдэлгэ хэгдэ... Юнайтед Пресс Интерн... агентствын корреспондент ... сэнэ.

Америкын сэрэгэй ш... корабль Ливанда ер...

БЕЙРУТ, июлиин 30. (... Америкын 6-дахи флодой ... гэй корабль, тэрэ тоодо нэ... несущ июлиин 30-най ү... Бейрудэй портдо орожо тог...

Фашистска этэгээдүүд... һаймһарһан хуули

БОНН, июлиин 30. (ТАСС... лерэй национал-социалистск... тиие тараажа, хорихо туха... нигуудай гаргаһан хуулине бо... һан хуули июлиин 30-да Ф... хүсэндөө ороо.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32.74, отв. секретаря—27.37, отделов: партийной жизни и экономики—47.59, пропаганды и местной информации—35.14, культуры и быта — 34.05, писем трудящихся и переводов—24.74, корректорская—32.67, бухгалтерия—37.32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00808. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №